SPEJDERJUL 1953

SPEJDERJUL 1953

Udgivet af: KFUM-Spejderne i Danmark, Det Danske Spejderkorps, Det Danske Pigespejderkorps og KFUK-Spejderne i Danmark.
Redaktionsudvalg: Gudrun Due-Jensen, Annesofie Hermann, Fritz Lerche og Erik Schwarz (ansvh.-redaktør).
Forside tegnet af Axel Mathiesen. Bagside tegnet af Aage Gotved. Typografi: Erik Ellegaard Frederiksen. Missionstrykkeriet, Kbh.

Hvad er det største?

AF BISKOP ERIK JENSEN

Jo ældre jeg er blevet, des mere er jeg kommet til at grunde over og takke stadig mere for dette ubegribelige, at Gud blev menneske. Julens budskab er jo kort og godt dette: »Han sig vort kød vil tage på og blandt os gå, det nyt er uden lige.« Gud er virkelig blevet menneske. Han har været som en af os. Han var engang et menneskebarn, man kunne tage på sine arme, føle vægten af og betragte, som man kunne betragte ethvert andet barn.

*

Er dette da så mærkeligt? Ja, det er uden sammenligning det mærkeligste, denne jord har oplevet, og vi vil ingensinde blive færdig med at grunde derover. Men med denne ubegribelige begivenhed hænger hele det kristne budskab sammen. Min mening er da heller ikke i denne artikel at gøre et forsøg på at trænge ind i dette guddommelige mysterium men blot at sige en lille smule om, hvad det betyder?

For det første skal Jesu fremtræden hernede på jorden sige os noget om, at det inderste i kristendommen ikke først og fremmest er angivelse af nogle regler om, hvad vi skal gøre for at komme i forbindelse med Gud, men et budskab om, at Gud er kommet til os. Jeg gad vidst, om det ikke er noget, vi har brug for at betænke grundigt, for der råder blandt godtfolk en forestilling - som iøvrigt er temmelig uudryddelig - om, at kristendommen er noget, man skal foretage sig, for at Gud kan komme til at synes om en, mens det altså i virkeligheden er noget helt andet, nemlig at Gud ved at komme herned på jorden og gå imellem os har ladet os forstå, at han på forhånd bryder sig om os. Og han ville intet hellere, end at vi ved at se på hans kære søn skulle få mod til at sætte al vor lid til ham.

Jomfru Maria i Den Hellige Nat. Træsnit udført af Fritz Lerche efter et billede af Fritz von Uhde.

Men julen minder os også om noget andet. Thi Gud må jo have haft en ganske særlig hensigt med at komme her *som et menneske.* Måske synes vi, at det ville have været lettere for Gud at få ryddet op i al ting, om han var kommet her som Gud. Vi kan ofte heller ikke komme bort fra, at det ville have været lettere for mennesker at komme til tro på Gud, om han havde været her på jorden som den almægtige og ikke som et ganske almindeligt menneske, man kunne vende ryggen, gøre nar ad og tilsidst hænge op på et kors. Men sådan har Gud nu engang villet det, og det bliver vi nødsaget til at regne med. Gud har sandelig været her på jorden, men hans skikkelse var sådan, at man faktisk både kunne blive skuffet og forarget over den.

Nu gælder det for os, som igen begynder at tænke på julen, ikke at glemme, at vel er Gud kommet til os, vel betyder det, at vi kan fæste lid til, at han elsker os, men når vi møder Ham på en eller anden måde, så er hans skikkelse uden guddommelig herlighed, og den er visselig sommetider så ringe og fattig, at man kan føle trang til at skamme sig over den.

Hvad skal vi sige for eks., når vi kommer ind i en kirke og ser en præst øse vand tre gange over et lille barns hoved og hører menigheden påstå, at Kristus selv usynligt er tilstede og gør dette barn til sit barn gennem dåben. Man kan ikke komme bort fra, at det vil være temmelig let at spotte dette foretagende ud fra sin fornuft og anse det for latterligt, om mennesker vil påstå, at dèr er det Gud selv, som handler med os i dåbens stund.

Overalt, hvor vi møder Gud her på jorden, møder vi ham i den ringe skikkelse. Men på den anden side var det ham så meget om at gøre at komme os nær, at bære vore lidelser, synd og død for os, at han end ikke veg tilbage for den mulighed, at vi skulle vende ham ryggen i hans ringhed.

Hver jul står vi med ny undren over, at Gud ikke betænkte sig på at blive fattig for vor skyld, for at vi ved hans fattigdom skulle blive rige. Stadig må vi kæmpe mod vor forstands indvendinger imod, at han kommer i så ringe en skikkelse til os, men det gælder om, at vi ikke vender os fra ham i ligegyldighed, men som Brorson vender os til ham i tillid og bekender, at

»i sådan hjertens kærlighed
han kom til os på jorden ned
at lindre al vor smerte.«

DEN GYLDNE RING

AF K. MAGLEBY SØRENSEN

ILL. AF TAGE ANDERSEN

I den lille hytte, der lå lige i skovbrynet, var der ganske stille. Kun en gang imellem blev stilheden afbrudt af en stærk hoste fra faderen, der ellers lå ubevægelig med lukkede øjne. Plinius - en dreng på 12 år - sad på gulvet ved faderens leje og så på ham med et par store, alvorlige øjne, der ofte fyldtes af tårer. Kunne han dog blot hjælpe!

Pludselig vågnede faderen op af sin døs.

»Plinius ...« kaldte han sagte.

Drengen rejste sig og greb faderens hånd. Han måtte bøje sig helt ned over sengestedet for at kunne høre den syges stemme, så svag og utydelig var den.

»Plinius ... snart er det forbi ... forbi med mig ... du må ikke være bedrøvet, Plinius! Antonio har lovet at tage sig af dig ... jeg ved, han vil sørge godt for dig.« Med rystende hånd tog faderen en ring af den højre arm. »Du ved, jeg altid har båret denne ring ... det er alt, hvad jeg kan give dig, men jeg ved, ringen vil bringe dig lykke. Pas godt på den ... når du bliver voksen, skal du drage til Rom ... men lad aldrig ringen slippe dig af hænde ...«

Stemmen blev borte i en uhørlig hvisken. Den syge faldt tungt tilbage mod tæpperne, mens Plinius hulkede hjerteskærende.

En halv time senere kom Antonio for at se til den syge. Da han så, hvad der var sket, tog han Plinius med ud af hytten.

Da de kom ud i sollyset, pegede Antonio på den gyldne ring, der nu prydede drengens arm.

»Er det din fars?«

»Ja ... han gav mig den og bad mig passe den vel, for den vil engang bringe mig lykke!«

»Din far har aldrig fortalt dig, hvordan han er kommet i besiddelse af den ring?«

Plinius rystede på hovedet.

»Nej,« fortsatte Antonio, »han talte nødigt om det. Ringen har dog en historie, skønt heller ikke jeg kender den helt. Men så meget har jeg forstået, at han fik den i sin ungdom som tak for en eller anden tjeneste - hvilken ved jeg ikke.«

Plinius lyttede interesseret. Det var ikke nogen sjældenhed, at mænd bar sådan en ring, selv om drengen ganske vist ofte havde undret sig over, at faderen, der var fattig, havde råd til det - for denne ring var flottere og sikkert mere kostbar end de fleste andre.

Ringen fik nu en helt ny betydning for ham. Den var ikke blot et minde om faderen - den var ligesom blevet en del af ham. Og Plinius lovede sig selv at passe godt på den og aldrig skille sig af med den, hvad han så end kom ud for.

*

Det var en halv snes år senere - i Rom. I Colosseum, det store amfiteater.

50.000 tilskuere kunne det rumme. Men hver en plads var besat. Luften summede af de mange menneskers snakken. På de bageste rækker gik det særlig livligt til. Her stod fattige arbejdere og frigivne slaver, blandet med løse eksistenser fra Roms bundfald. De havde det ikke for morsomt til daglig, så det var ikke noget under, at de slog sig løs, når lejlighed gaves. Væddeløbene og gladiatorkampene var jo gratis, og det benyttede de sig af til at søge nogle timers adspredelse.

De nederste pladser var de fineste, og her sad senatorerne i deres hvide togaer. På trappen op til kejserens loge stod prætorianerne - livvagtssoldaterne - i deres forgyldte rustninger. Embedsmændene og de fornemste romere havde hver deres loge.

Kejseren selv sad i sin loge, tavs og alvorlig som sædvanlig. Men intet af, hvad der foregik på den store, åbne arena, undgik hans årvågne blik.

En gang imellem hævede en uhyggelig lyd sig over larmen. Det var de vilde dyr - Afrikas løver - der brølede i deres kældre. I flere dage havde man sultet dem for at tirre dem op til endnu større vildskab ...

Der var en egen spændt forventning over den store forsamling denne aften. Ganske vist var man vant til blodsudgydelser. Men nu skulle man se kristenblod!

Rygtet gik, at kejser Decius havde givet ordre til at fængsle nogle af de mærkelige mennesker, som kaldte sig *kristne*. De var en fare for samfundet, mente man, en trusel mod kejsermagten. Det gjaldt om at standse dem i tide. Derfor ville den mægtige hersker nu statuere et eksempel.

Nede i en af de dybe kældre - kun ved en tynd mur adskilt fra de brølende løver - sad de ulykkelige mænd og kvinder og ventede på, hvad der skulle ske med dem. Henne i et hjørne af kælderen stod en ung mand, høj og kraftig, med et smukt, velformet ansigt.

Det var Plinius.

I de ti år, der var gået siden faderens død, havde han ført en rolig tilværelse. Indtil for et års tid siden var han blevet hjemme i landsbyen hos Antonio, havde hjulpet denne med at dyrke markerne og på anden måde forsøgt at gøre sig nyttig. Så drog han til Rom — som faderen havde bedt ham om - for der at søge lykken. I den store by med de mange ukendte mennesker fandt han venner blandt de kristne og sluttede sig hurtigt til dem.

Nu var han her. Og han vidste, at snart var det hele forbi. Men han var ikke bange. Hvorfor skulle han vel frygte de mennesker, der vel kunne tage hans liv, om de ville - men ikke formåede at dræbe det, der boede i hans hjerte ...

Pludselig lød hornsignaler, og uroen blandt de mange mennesker blev afløst af en forventningsfuld stilhed.

En dør i den ene ende af arenaen blev slået op, og de kristne fanger blev ført ind, medens alles øjne rettedes mod dem. Bange var de ikke, det måtte man lade dem. Se nu den unge mand, som gik

midt i skaren, med hovedet løftet højt, medens hans øjne blinkede mod de tændte fakler.

Fangerne blev ført hen foran kejserens loge, og nye hornsignaler gjaldede. En mand rejste sig ved kejserens side og løftede hånden som tegn på, at han ville sige noget.

»I ved, hvad der venter jer!« råbte han. » I kender kejserens befaling! Men kejseren er nådig. Endnu en mulighed for at redde livet vil han skænke jer. Den, som vil knæle i sandet foran kejserens loge som tegn på underkastelse, og som med oprakte fingre vil sværge troskabsed og love aldrig oftere at have samkvem med statens fjender, vil straks blive løsladt!«

De kristne stod ubevægelige. Det var ikke første gang, de stod over for dette valg. Hidtil havde de holdt stand. Det ville de også gøre nu ...

Og som svar istemte de en salme.

I det samme blev der åbnet endnu en dør i arenaen, og tre store løver sprang brølende frem.

Da var det, som angsten, der hidtil var trængt tilbage, som en uimodståelig bølge vældede op i Plinius. Han så sig om for at finde en mulighed til at slippe bort. Men ikke en dør stod åben, ikke et sted kunne han springe over muren, der omgav arenaen. Da fik han øje på en ring oppe på muren - en svær jernring, som han kunne nå ved at springe. Det lykkedes ham at nå ringen og hæve sig op i armene.

I det samme hændte der noget mærkeligt og uventet.

Kejseren sprang op og stirrede ned mod den unge mand. Ringen, Plinius havde grebet fat i, befandt sig lige under kejserlogen.

Alle tilskuerne havde set Plinius hæve sig op i jernringen, og man stirrede spændt på kejseren. Ingen kunne tyde udtrykket i hans ansigt - om det varslede ondt eller godt.

Så rettede kejseren sig op og udstedte nogle korte befalinger. En flok soldater kom ind på arenaen og fik med stort besvær de sultne og brølende dyr drevet tilbage. To soldater nærmede sig Plinius og befalede ham at følge med til kejserens loge.

Dæmpet mumlen lød fra tilskuerpladserne. Hvad betød dette? Skulle folket narres for det skuespil, det havde glædet sig til? Men højt vovede ingen at give noget mishag til kende.

Kejserens vilje var lov ...

Kæk og frimodig - og samtidig fyldt af en dyb undren - stod Plinius foran rigets mægtige hersker.

»Hvad er dit navn?« spurgte kejseren, hvis blik med velbehag hvilede på den unge mands ranke skikkelse.

»Plinius.«

»Hvor er du fra?«

»Fra Lucama.«

»Hvor har du fået den ring fra?« Kejseren pegede på den gyldne ring, der stadig sad på Plinius's højre arm.

»Min far gav mig den, da han døde. Han havde fået den, da han var ung - af en eller anden mægtig mand.«

»Lad mig se den!«

Undrende tog Plinius ringen af og rakte den til kejseren.

Denne sad længe tavs og stirrede på den. Tankefuld drejede han den i hånden, medens hans tanker gik langt bort fra Colosseum - på flugt gennem tiden tilbage til den dag, da han for mange år siden sejlede over floden ved Lucama. Det var stormvejr, og midt ude på floden kæntrede båden. Han var en dårlig svømmer, og han ville sikkert være omkommet, om ikke en mand inde fra bredden havde set, at der var fare på færde, og var kommet ham til hjælp. Det var en af egnens fattige bønder, der havde sat sit eget liv på spil for at redde ham, en fremmed. Selvfølgelig ville han belønne manden, men havde ikke andet end sin egen guldring at give ham. Siden lod han ham eftersøge, men det var aldrig lykkedes ham at finde ham. Måske han var rejst bort fra egnen ... Og nu sad han atter her ... efter de mange års forløb - med ringen i sin hånd. For han var ikke i tvivl om, at det var den samme ring.

»Du ved ikke, hvem der gav din far ringen?« spurgte kejseren endelig.

»Nej! Men far sagde, at jeg skulle værne om den. For en dag ville den bringe mig lykke.«

Kejseren smilede - et af sine sjældne smil.

»Din far var åbenbart en klog mand! Og hans spådom skal ikke være uopfyldt. Din far har en gang reddet mit liv. Derfor gav jeg ham ringen. Og du, som er hans søn - sig blot, hvad jeg kan gøre for dig! Har du noget ønske - ud over at redde livet! For selvfølgelig giver jeg straks ordre til din løsladelse!«

»Tak ... tak ...« stammede den forbløffede Plinius, »men ... hvad så med mine venner?«

»Dine venner! De vedkommer ikke denne sag! De må dø. Du alene kan gå fri!«

Plinius rystede på hovedet.

»Vi hører sammen, mine venner og jeg! I spurgte før, om jeg havde et ønske. Det har jeg - eet eneste: Løslad mine venner! Så må I gerne tage mit liv!«

Kejseren så på ham - og atter var der smil i hans øjne. Han beundrede den unge mands mod. Men hvad ville folket sige? Desuden - han ville nødig vise eftergivenhed over for de kristne, hvis undergang han havde besluttet. På den anden side ... et løfte var et løfte ...

Han rakte ringen tilbage til Plinius.

»Behold den - som et minde om din far - og om mødet med din kejser! I skal alle gå fri!«

Et nyt kejserligt budskab blev forkyndt for tilskuerne, som højlydt gav luft for deres misfornøjelse, da det gik op for dem, at de kristne skulle løslades. Men ingen vovede at krumme et hår på deres hoveder, da en dør i arenaen åbnedes for dem - ikke døren til det fangehul, hvorfra de var kommet, men døren ud til friheden. Uantastet fik de lov at gå.

Uden for den store bygning mødtes de med Plinius, der var blevet eskorteret ud af de to soldater, der havde hentet ham op i kejserens loge. På hans arm skinnede den gyldne ring, der nu - ti år efter faderens død - havde bragt ham lykke.

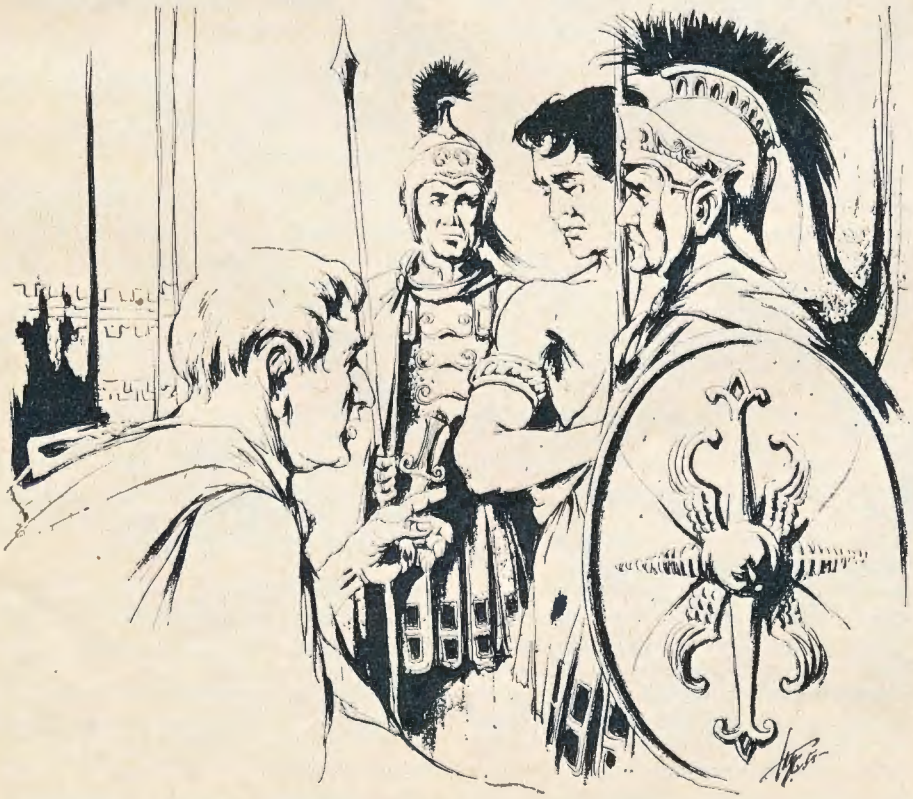

»Hvor har du fået den ring fra?« - Kejseren pegede -

Anden mellem

SKOLEHISTORIE AF GUNNAR JØRGENSEN

MED ILLUSTRATIONER AF EVA-MARIA

»Skoleliv er menneskeliv«
H. C. Frederiksen

Det var ingen hemmelighed, at anden mellem var en vanskelig klasse. Eleverne i skolen vidste det fra frikvarterer-ne, hvor gårdvagten ustandselig måtte gribe ind og fortælle dem, at de terroriserede legepladsen med deres råben og skrigen. Og lærerne havde ved næsten hvert eneste lærermøde året igennem slået fast med syvtommersøm, at magen til uvorne og rapkæftede unger havde de sjældent været ude for.

»De tænker overhovedet kun på at lave skæg og ballade!« »De saboterer undervisningen!« »De gør timerne til en parodi!«

Og mens således både kammerater og lærere ikke var i tvivl om, at der var et eller andet galt fat med den klasse så lod de unge herrer og damer selv til at være ganske uberørte - og evigglade ved tilværelsen. De sjippede og hinkede paradis, de spillede klink og sparkede fodbold. De syntes, livet var lutter lagkage, når bare man var rask og sund og i hopla-humør fra den tidligste morgenstund.

»Er der da overhovedet intet lyspunkt, hvad den klasse angår?« kunne rektor Bonnesen udbryde med et suk, når det samlede lærerkollegium tog fat. »Er der ikke så meget som en eneste lille forårsbebuder i alt dette vinter-øde?«

Men lærerkollegiet som sådant syntes hverken at have sans for lyspunkter eller forårsbebudere.

»Ja, jeg véd ikke, hvad rektoren mener om en klasse, der ganske ugenert springer rundt på borde og bænke, når man træder ind? Og som er mindst fem minutter om at få slået op i bøgerne!« - »Eller om en dreng, der ikke undser sig for at hale en madkasse frem midt i timen og sætte tænderne i et stykke leverpostej, mens vi andre gennemgår tyske verber!« - »For da slet ikke at tale om en fyr, der bytter frimærker med sin sidekammerat, skønt vi andre er i færd med at løse ligninger på klassetavlen!«

»Åh - nej - såmænd -« indrømmede rektor.

Og hans blik blev fjernt bag brilleglassene.

- Kun frk. Henriksen deltog ikke i de almindelige jeremiader. Hun sad og virrede lidt nervøst med sit hvide hoved og famlede om guldurkæden. Men *hun* havde også i årets løb været udsat for ikke så lidt fra den klasses side. Hun havde mere end een gang måttet sætte sig - pladask - oven i en våd og tilkridtet tavleklud og mere end een gang fået sin sorte spadseredragt plettet af kridtstumper, der fløj gennem luften. *Det* kunne nok gøre een indadvendt og tavs.

Lene i hopla - men Henrik tankefuld.

Jo, vist var det ikke *helt* uden grund, at anden mellem gik for at være en - »vanskelig klasse«!

*

»Ja, kære frk. Henriksen, jeg kan så inderlig godt forstå, at De undertiden har lyst til at kaste det hele over bord! Og jeg skal også gerne gå med Dem op i klassen og tale donner til børnene - men om det hjælper -«

Hun sad på rektors kontor, lille og sammenkrøben og med et stramt og forpint træk om munden.

»Jeg skal nemlig sige Dem, frk. Henriksen - der er det mærkelige ved børn i den alder ...«

Rektor Bonnesen blev pludselig afbrudt ved et brag oppe fra en af etagerne. Det lød, som faldt et par tomme ølkasser ned ad alle trapperne.

»Sørens også til unger!«

Han rejste sig med et sæt og hamrede hånden i bordpladen. Nuvel da ...! Måske det alligevel var nødvendigt for en gangs skyld at sætte hårdt imod hårdt.

Med stormskridt ilede han op gennem bygningen og ænsede knap de mange klassedøre, der lukkedes på klem, og de mange lærere, der forskrækkede stak hovederne ud for at se, hvad der var på færde. I øjeblikket havde han kun eet i tankerne: *anden mellem!* Nu skulle han så sandt få lært de unge damer og herrer, at vel var det tilgiveligt, at man i den alder var fyldt med gå-på-lyst og gavtyvestreger, men en grænse måtte der være. En grænse, så absolut ...

Og hvad mødte der ham så, da han nåede op til klassen og knaldede døren op?

Dèr sad de: Jytte, Jesper, Kirsten, Ole ...! Alle de piger og drenge, han de hundreder af gange i årets løb havde smilet til, når han strøg forbi dem på trappegang og legeplads. Sad ved hver sin pult og så fromme og andægtige ud. Ingen skulle se på disse toogtyve tavse skoledisciple, at de for lidt siden havde været ved at vælte bygningen med deres infernalske spektakel og støjende klovnnumre.

Rektor Bonnesen gik hastigt op mod katederet og kastede et blik ned over rækkerne.

»Ja, I véd, hvorfor jeg kommer - og jeg behøver vel ikke at holde en længere moralprædiken - dertil kender vi vist hinanden for godt ...«

De sad og stirrede op på ham - alle som een - med en alvor i øjnene, der fik ham til at tie et sekund eller to. Hans blik blev fjernt, som søgte han efter de rette ord.

»Er I egentlig klar over, hvad det er, I gør? Er I klar over, at I uger, måneder, år igennem har gjort skoledagen til et helvede for frk. Henriksen og andre af jeres lærere?«

Han så rundt på hver enkelt og søgte at fange deres blik.

»Jeg kan godt lide jer - *lide jer allesammen* - også for jeres gode humørs skyld - men I må jo ikke gå hen og glemme, at jeg også har en lille kende tilovers for dem, der underviser ved min skole! Mon ikke I for en gangs skyld skulle gribe i jeres egen barm og huske på, at vi dog alle - når det kommer til stykket - er *mennesker!*«

De svarede ikke. Naturligvis ikke. - Hvad skal man svare, når éns rektor spørger på den manér? Men en og anden var der vel mellem de toogtyve, som i sit stille sind gav ham ret og fattede en ærlig beslutning ...

*

Det syntes da også at lysne i tiden, der fulgte. Ikke sådan at forstå, at anden mellem med eet blev en samling små, søde englebørn med glorie om hovedet og vinger på skuldrene, men færre og færre blev vist ud af timerne, og de små fik lov at hinke paradis på legepladsen uden ustandselig at blive ramt i nakken af en vandpistol. - Rektor Bonnesen begyndte så småt at glæde sig.

- Men så en ganske almindelig skoledag i slutningen af april gik naturen pany over optugtelsen - og klassen syntes i et nu at have glemt alt, hvad der hed løfter, æresfølelse og gode forsætter.

Det var Henrik, der fik idéen. Og når Henrik »fik idéer«, var det altid lidt ud over det almindelige!

Nu havde han i ti minutter siddet og set artig ud og prøvet på at samle tankerne om lektien. - Man skulle jo nødigt som i sidste time strittes ud og stille til venlig, men bestemt overhaling hos rektor på det lille kontor! - Ti lange minutter - men så kunne han heller ikke mere ...

Ganske vist kunne frk. Henriksens forklaringer om »do« og »did« og »to have« og »to be« være såre interessante og uhyre belærende, men ulige mere spændende var det nu at undersøge, om aprilsolen var stærk nok til gennem et tykt brændeglas at tænde ild i omslaget på en laset kladdebog ...

Og det *var* den!

Det kneb til at begynde med, men efter et par energiske forsøg lykkedes eksperimentet. En lille sodet røg begyndte at krølle papiret og slog snart efter ud i en yndefuld, blålig flamme. Henrik brændte bål midt i timen!

»Hvad er det, du sidder med?« lød det knivskarpt oppe fra katederet. »Henrik, hvad har du for?«

»Mener De i lektie?«

Mere skulle der ikke til. Straks begyndte det at boble i klassen. Et par drenge satte i med en skingrende latter. Og klassens lyslokkede balladepige Lene - også kaldet Bimmelim - lod ikke lejligheden gå fra sig. Hun gav sig til at kagle som en høne.

»Kykkelikyh -!« skreg pludselig en dreng på forreste pult, mens fire uadskillelige piger, som sad allerlængst nede i klassen, fik forårsfornemmelser og begyndte at kvidre som små vårkåde solsorte.

»Vil Henrik og Lene øjeblikkelig forlade klassen!« råbte frk. Henriksen. - »Øjeblikkeligt!«

»Åh nej -!« »Det kan De da ikke nænne, frk. Henriksen!« »Det var jo ikke med vilje!«

Straks stod »kammerateriet« i fuldt flor. Når en ven var i nød, var der ingen grænser for, hvad anden mellem kunne opbyde af medmenneskelige følelser.

Og havde frk. Henriksen nu midt i det almindelige kaos erindret et par af de små gode råd, hendes gamle rektor i ny og næ havde givet hende - råd om ikke *altid* at tage for tungt på tingene, men af og til klare vanskelighederne med et smil - så var »uvejret« måske drevet over, så hun havde kunnet fortsætte undervisningen, som om intet var sket. Men nerverne stod i dette skæbnesvangre øjeblik på højkant. Det hele tårnede sig uheldssvangert op - og truede med at blive til en kamp om magten.

»Hørte I ikke! Ud af klassen! Og det øjeblikkeligt!«

I en hast fik Henrik slukket sit lejrbål, og Lene gemt gavtyvesmilet bort. Nu var det vist rådeligst at sikre sig tilbagetoget. Ingen af dem havde synderlig lyst til at stille til skriftemål på det lille kontor.

De råbte højt om »justitsmord«, og støjen steg til uigennemtrængelig larm!

Men klassen som sådan havde ikke givet op. Den råbte højt om »uretfærdighed« og »justitsmord« og syntes at bryde sig fejl om, at frk. Henriksen i arrigskab var ved at hamre knoerne til blods mod katederet. Støjen steg til uigennemtrængelig larm.

Men da stod rektor Bonnesen med eet - ganske uventet - i døråbningen.

»I *vil* altså ikke!«

En dødsstilhed faldt som ved et trylleslag over klassen. Selv frk. Henriksen tav.

»All right - men så må I også tage følgerne! Henrik og Lene, vil I pakke jeres tasker - og gå hjem!«

Med kejtet langsomhed - famlende og febrilske - adlød de ordren, mens kammeraterne fulgte hver enkelt af deres bevægelser med tilbageholdt åndedrag. Nu var det alvor, forstod de. Uventet alvor.

*

Med mærkelige følelser fulgtes Henrik og Lene hen ad villavejen. Hvad kunne det nytte, at blå krokus og gule erantis tittede frem i havernes mørke muldbede, når sindet var alt andet end fyldt med forår!

Sendt hjem fra skole -! Dette ganske uhørte kunne nok give een noget at spekulere over. Hvordan kunne rektor Bonnesen - den milde og altid tilgivende rektor Bonnesen - finde på noget sådant? Der måtte jo ligge et eller andet bag hans uventede handling, hvad det så end kunne være ...

Først gik de tavse og tumlede med hver sine tanker. Henrik sparkende til hver lille sten, der lå ham i vejen, og Lene pillende små knopskæl af de grønne forårshegn. Morsomt blev det ikke sådan at komme hjem i utide ... og synderligt opmuntrende var det jo heller ikke, at de øjensynlig nu for alvor var raget uklar med deres gamle skolemester ...

»*Hvad* skal vi gøre?«

Lene standsede pludselig og purrede med alle ti fingre op i de lyse lokker.

»Drukne os i gadekæret? Eller klynge os op i lygtepælen?«

Men Henrik var for øjeblikket ikke oplagt til spøgefulde indfald. Han tænkte på mødet med mor derhjemme og gruede på forhånd. Ustandselig havde der i den senere tid været noget i vejen - så med det ene og så med det andet - og gang på gang havde han lovet bod og bedring, uden at det af den grund var blevet, som mor kunne ønske og håbe. Der var absolut ikke anledning til at råbe hurra over det, der var hændt i dag!

»Var det ikke en idé, om vi gik hen og lagde en atombombe under frk. Henriksens villa?«

Lene var pludselig blevet i hopla-humør. Hun regnede med, at både far og mor ville »tilgive«, når bare man forklarede dem »sagen« fornuftigt og huskede dem på, at de også selv engang havde været skolebørn.

»Der var vist mere grund til at gå

hen og stikke hende en undskyldning!« mumlede Henrik. »Hun er dog - når alt kommer til alt - et slags menneske!«

»Håh -! Frk. Henriksen et menneske!« lo Bimmelim. »Så er det da et af den slags mennesker, Vorherre har skabt på en regnvejrsdag, hvor han var i dårligt humør! - Nå, men du må endelig hilse hendes kongelige højhed, når du overrækker hende dine røde roser - og sige, at *tornene* er fra Bimmelim!«

Lene slog et kådt kast med nakken og drejede ned ad en sidevej.

»So long!« vinkede Henrik og vandrede videre. Ene og i dybe tanker.

*

Hun sad med et brev fra rektor Bonnesen i hånden. Det var kommet med aftenposten som svar på en lang og alvorsfuld eftermiddagssamtale på hans kontor denne skæbnesvangre dag.

»... naturligvis skal De ikke tage Deres afsked fra skolen, kære frk. Henriksen, fordi en flok anden mellem'er laver knuder ... lad os nu se, hvordan det hele udvikler sig ... Rom blev jo ikke bygget på een dag - og alt er jo ikke gjort med at sende et par uvorne unger hjem fra skole ...«

Hun løftede blikket og kneb læberne sammen.

»... som jeg så tit har sagt Dem, er der jo det sære ved piger og drenge i den alder, at de ofte skånselsløst *sårer* langt smerteligere, end de selv aner ...«

Gang på gang havde hun læst brevet igennem - og for hver ny gennemlæsning duggedes hendes trætte øjne. Mere end een gang måtte hun have det lille, hvide lommetørklæde frem.

»... vi må jo ikke glemme, frk. Henriksen, at når ungerne laver utyskestreger i timerne, så er det enten, fordi de keder sig frygteligt over alt det mere eller mindre døde stof, vi skal terpe ind i dem - eller også fordi der endnu sidder så meget af frikvarterslegen i kroppen på dem, at de har svært ved at blive den kvit ... og så er det jo unægtelig en vanskelig kunst for os lærere *hver time* at finde den lille guldnøgle frem, som lukker op og skaber kontakt ... men *findes må den* - om også det skal koste hjerteblod ...«

Ak ja - han havde så evig ret, den gamle idealist! Hun huskede jo fra sine unge dage, hvilken fryd det havde været at træde ind i en klasse og mærke, at der strømmede en venlighed i møde, som varmede og gjorde glad. Hver dag var en festlig oplevelse med alle dens muntre hændelser og alle dens små smil. Og nu -? Var børnene blevet anderledes? Var Jytte, Jesper, Kirsten, Ole - og hvad de hed allesammen - vanskeligere end alle de andre viltre unger, hun havde mødt gennem et langt liv? Eller var det hende selv, der var blevet gammel og var kørt træt? Evnede hun ikke mere at gøre skoledagen så festlig, som børnene fortjente?

»... aldrig give op, aldrig give op ...«

Sådan endte rektor Bonnesens brev.

»... måske er der en lille forårsbebuder på vej - *før De aner det* - og så bliver alt godt igen ...«

Hun foldede langsomt brevet sammen og stirrede ud i haven, hvor en lille gulspurv sad og vippede i birketræet.

Åh - om det dog blev forår ...

*

Den aften gik både hun, rektor Bonnesen og Henrik tur langs villabyens grønne havehegn. Hver ad sine veje - og hver med sine tanker.

Mens Bimmelim sov de retfærdiges søvn og drømte muntre drømme om, at hun midt i en engelsktime hældte indholdet af en melsæk ud over hovedet på sin lærerinde, travede Henrik rastløst rundt på små ukendte sideveje, hvor han ellers aldrig plejede at færdes. Mor havde mærkeligt nok slet ikke skældt ud, da han kom hjem, men bare sagt noget om, at »det kunne han da ikke være bekendt« - hverken over for frk. Henriksen eller rektor Bonnesen! - Og når mor ikke skældte ud, men bare sendte een et bekymret og bebrejdende blik, så gav det altid bagefter noget at spekulere over ...

Naturligvis havde han ikke i sinde at gå hen og forære røde roser - det kunne aldrig falde ham ind! - men når man nu sådan gik her og gjorde dagens regnskab op - ene, uden alle kammeraternes larmende bifaldshyldest - så kunne man jo godt være ærlig over for sig selv og indrømme, at det både var skørt og tovligt og lidet gentlemanlike at »gøre livet til et helvede« for en aldrende dame, der vist i og for sig var et hjertensgodt menneske og aldrig havde gjort en kat fortræd. Eet var i hvert fald givet: hvis man pludselig gik hen og ringede på hendes entredør og kom indenfor i hendes lille stue, så ville man uden tvivl kunne få sig en hyggelig sludder med hende om vind og vejr og om hendes lille kanariefugl. Og så ville man sikkert opdage, at hun også kunne andet og mere end at sidde på et kateder og se gnaven ud! Og *hun* ville måske til gengæld i samtalens løb blive klar over, at man i grunden ikke var slet så stor og nederdrægtig en laban, som hun af og til i timerne havde fået indtryk af. Kan hænde det lille aftenbesøg ovenikøbet ville ende med te og plumkage og alt det dèr ...

Nå, men sådan noget med at aflægge privat besøg hos »frøkenen« *gjorde* man nu ikke, når man var en normal skoledreng!

Langt snarere tog man i morgen - stik imod al fornuft! - Bimmelim under armen og dansede kang-kang på pultene og spillede næbbet og næsvis i timen, så sådan en lejlighed viste sig.

Sådan var livet nu engang, når man var fjorten år og gik i skole ...

- Henrik standsede pludselig under en lygtepæl og smilte indadvendt:

Hvad mon der for resten ville ske, hvis man i morgen i et af frikvarterne samlede kammeraterne og holdt en donnertale om, at nu skulle der være ro i frk. Henriksens timer? De ville sikkert sætte i et hyl og tro, man havde fået solstik!

Nå, det kom man jo nok over! Langt mere spændende var det, om man fik dem med på ideen og kunne gennemføre den ved fælles hjælp ...

- Klokken gik til elleve, inden Henrik nåede hjem og krøb til køjs. Dødtræt og med sindet fuldt af tusinde tanker.

Da var rektor Bonnesen og frk. Henriksen for længst vendt tilbage fra deres ensomme aftenture. Han til sit studerekammer, hvor en bunke urettede stile lå på skrivebordet og ventede på skolemesterblyantens røde streger. Hun til sin stille stue, hvor kanariefuglen sad og blundede i sit bur, sunget i søvn af bornholmerurets enstonige dikken ...

*

»Hør her, kammerater -!«

Sådan begyndte Henrik sin brandtale, da han efter en urolig nat kom stormende ind i klasseværelset og kylede sin grønne skoletaske hen på den slidte eenmandspult.

»I dag skal der ske noget ganske uhørt!«

Straks sluttede kammeraterne kreds omkring ham og var lutter spændt forventning. De drømte allerede så småt om pultelåg, der klaprede, og blækhuse, der suste sindsforvirret gennem luften.

Stor blev derfor deres forundring, da de opdagede, at det var ganske andre toner, han anslog. - Mon han var gået fra forstanden? Eller havde hans mor i går spærret ham inde i et klædeskab og pint ham med glødende tænger, til han lovede i fremtiden at være from og føjelig?

Og deres forundring gav sig straks udslag i larmende tilråb.

»Har du måske tænkt dig, at vi skulle forgylde frk. Henriksen?« »Eller hænge guirlander op over katederet og iføre damen dronningekåbe?« »Måske vi skal rejse en statue af hende midt ude på legepladsen?«

Men Henrik fremførte sine meninger med så flammende ildhu og slående argumenter, at støjen hurtigt forstummede. I løbet af et par minutter havde han hele klassen med sig. Selv det glade firkløver fra parterret, som havde håbet at se lampekuplerne danse som små pinsesole, faldt pludselig til føje og fandt, at det vist egentlig ville tjene alle parter bedst, hvis de holdt inde med skydningen mod det arme offer. Og da først stemningen var vendt, myldrede det frem med geniale ideer. Nogle ville råbe hurra, så sådan en frk. Henriksen trådte ind i klassen, mens andre bare ville sidde stille på deres pladser og kun svare, når de blev spurgt. Forslag fulgte på forslag. Og som altid, når anden mellem diskuterede, steg stemmerne til uanede højder og kunne høres videnom.

»Skal I ikke til morgensang?« lød pludselig en brøsig lærerstemme henne i døren. »Må jeg spørge, hvad meningen i grunden er?«

»Den har aldrig været så god som dags dato -!« fo'r det ud af Henrik.

Men det skulle han aldrig have sagt.

Han følte i samme nu et kraftigt greb i armen. En velrettet lussing faldt. Og en kind bar tydelige mærker af fem hidsige fingre.

»Sjover! Bisse!« skreg Henrik, ude af sig selv af raseri og sendte læreren et harmdirrende blik.

Klassen stivnede.

»Nå sådan -!«

Ganginspektøren rynkede panden.

»Igen er I altså ude på at lave ballade! Jeg mente ellers, I havde fået nok i går! Men vi skal nok vide at tugte jer! - Til morgensang med jer! - Og *du*, Henrik - ned på rektors kontor! - Afmarch!«

Med tavse miner og sammenknebne munde fandt de sangbøgerne frem og luskede ud af klassen. Ned til morgensang.

*

»Nu vågne alle Guds fugle små - de flyve fra reden og sjunge -«

Anden mellem sang ikke med i dag. Tankerne var hos Henrik, som - ganske ufortjent - sad ovre på kontoret og ventede på rektor Bonnesen.

Af og til skævede de over mod frk. Henriksen, der stod på sin vanlige plads med den slidte sangbog mellem hænderne. Hun smilte mildt og venligt til dem, som havde hun i nattens løb helt glemt gårsdagens begivenheder. Mon smilet nu også ville holde, når hun om lidt sad på katederet?

Ualmindelig hurtigt nåede de op i klassen, da morgensangen var endt. Nu skulle der diskuteres.

Men knapt var de kommet i gang, før den gamle frøken trådte ind.

»På plads, lille venner -.«

I løbet af et halvt minut kom de til ro og fik bøgerne frem. Ikke en lyd hørtes.

Lidt kejtet og famlende på grund af den uvante stilhed begyndte hun på lektien, men stoppede pludselig op og lod blikket glide ned over rækkerne.

»Hvor er Henrik?«

Ingen svarede.

»Jeg synes da, jeg så ham i morges -«

En svag mumlen lød rundt om i klassen.

»Nu skal *jeg* gå ud og finde ham!« råbte Bimmelim og rejste sig. »Jeg tror, jeg véd, hvor han er.«

»Nej, bliv hellere, Lene -«

Frk. Henriksen greb nervøst om guldurkæden, som frygtede hun, at klassen pany havde et eller andet for.

Men Bimmelim adlød ikke hendes ordre. Henrik skulle reddes. Koste, hvad det koste ville! Hun fo'r ud af døren og knaldede den hårdt i efter sig.

»Skal vi nu igen have vrøvl med jer -« sukkede frk. Henriksen.

Men næppe var ordene udtalt, før samtlige anden mellem'er trådte i aktivitet. I munden på hinanden gav de sig til at råbe op om, hvad der var hændt - både om Henrik, der gik over gevind, og om lussingen, der ramlede, og om alt det, de før morgensangen var blevet enige om. Tungerne stod ikke stille et sekund ...

Her er to små forårsbebudere - en vintergæk og en forpjusket krokus!

»Jamen hør, dette her er jo rent galt.«

Den gamle lærerinde strøg hånden over panden og glippede med øjnene.

»Vent et øjeblik, lille børn - det må jeg da ned og ordne.«

Og før de anede det, var hun ude af døren og på vej til kontoret.

- Men dèr havde rektor Bonnesen for længst redet trådene ud fra hinanden. - Bimmelims talegaver fornægtede sig ikke. Hun holdt en forsvarstale for Henrik, som ingen højesteretssagfører kunne have gjort hende efter.

»Kom kun indenfor!« smilte rektor Bonnesen, da der forsigtigt blev banket på. »Her sidder jeg med to små »forårsbebudere«, som lover sol og sommer. En vintergæk og en lidt forpjusket krokus.«

Han daskede Henrik over nakken.

»Jeg synes, den liden krokus's ene kind er en kende ophovnet,« indskød frk. Henriksen og smilte gennem tårer. »Mon ikke det kunne tænkes, at *den* lussing har været helt forfejlet?«

»Å hvad -« lo Henrik forsorent. »Hvor der handles, dèr spildes!«

»Forfejlet?« mumlede Bimmelim, hvis berømte smilehuller i dagens anledning blev dobbelt dybe og skælmske. »Da sad den da ellers godt nok plantet! - Ikke, Henrik? - Og for resten *skal* »en liden krokus« da helst se lidt mangefarvet ud!«

»Nå, skal den det, frk. Rapmund -.«

Rektor Bonnesen trak hende i øret og smilte til den gamle lærerinde.

»Så fandt vi vist alligevel *guldnøglen* frem ved fælles hjælp - og fik kontakten sluttet!«

Det forstod Henrik og Bimmelim ikke rigtigt, hvad han mente med. - Deres gamle skolemester talte så tit i billedsprog! - Men da de lidt efter sad oppe i klassen sammen med kammeraterne og hersede med »do« og »did« og »to have« og »to be«, da var de klar over, at der var »sket noget« i dette skæbnesvangre døgn. Anden mellem var ikke længer en hoben uvorne unger, der bare tænkte på at lave hummelejstreger med deres aldrende engelsklærerinde. Og frk. Henriksen havde for første gang i mange år fået smilet frem mellem øjnenes trætte rynker. Med eet var der sket det under, at to stridende parter havde fundet hinanden som *medmennesker* ...

— — —

Og *så* blev det forår. Rigtigt forår.

EN GRØNLANDSFORTÆLLING AF POUL NØRGAARD

STOR FANGERENS SØN

MED ILLUSTRATIONER AF PREBEN STEGMANN-LAURSEN

Det var snart længe siden, solen havde vist blot en lille rand af sin gyldne skive over horizonten. Det var midvinter, og den lille nordgrønlandske koloni henlå i mørke døgnet rundt uden synderlig forskel på dag og nat.

Alt var stille. Kun ude fra havet, hvor de indefrosne isbjerge ragede op som vældige kolosser, lød storisens tale. En idel skuren og gnaven, som nu og da kunne ende i et klagende suk. Over de tunge dystre fjelde sitrede nordlysene. Som gigantiske langtungede draperier hang de ned fra himmelhvælvet og kastede et sølvagtigt skær over det tyste, hvide øde.

Lars, kolonibestyrerens 12-årige søn, havde været et ærinde hos kateketen for sin far, men på vejen hjem var han standset, opfyldt af en sær indre uro, som havde pint ham hele dagen. Han havde ellers haft travlt nok, for i morgen var det jul, men skønt han havde glædet sig og talt dagene, var det ham ikke muligt at komme i rigtig julestemning. - Skulle han gå over til Kunuk? - Ubeslutsom klippede han med den langsnertede slædepisk et par gange efter en sten, som ragede op af sneen. Lars havde altid sin pisk med, når han færdedes ude. Det havde hans far påbudt ham af hensyn til hundene.

Mørketiden er hård at komme igennem for den nordgrønlandske slædehund. Kulden kan den nok modstå, selv når vinterstormene raser og fyger henover det leje, den har gravet sig i sneen, og hvor den i sin tykke pels sammenrullet sover den meste tid. - Men i disse måneder er det småt med fangsten, og udover et knebent måltid tørret fisk er hundene derfor henvist til selv at skaffe sig føden. Er de så heldige at få færten af en snehare, da går den vilde jagt over vidderne, - men hvad forslår en sølle hare til et kobbel forsultne hunde? Slunkne og snærrende ad hverandre lusker de rundt mellem huse og hytter i håb om at bjerge noget til at stille den værste sult.

Udenfor hytterne har man derfor rejst pæle, hvor kajakker og skind kan anbringes over deres skarpe tænders rækkevidde. Men også for mennesker kan disse kraftige, halvvilde hunde være farlige, når sulten nager, og mangt et barn er i årenes løb blevet sønderrevet mellem deres glubske kæber. Som regel sker det så pludseligt, at ingen kan nå at komme til hjælp. Barnet snubler og falder, og i samme nu er hundene over det.

Men hundene er af livsvigtig betydning, og selv om de rummer en fare, kan menneskene ikke undvære dem. Det er derfor en regel, at ingen i vintertiden færdes ude, hvor afstandene mellem boligerne ofte er store, uden at være bevæbnet med en svær stok eller med den langsnertede slædepisk, som hundene trods alt nærer så stor nedarvet respekt for.

Alt det kender Lars med sine tolv år ud og ind, og alligevel ved han, at han aldrig vil kunne få det samme tag på hundene, på at bruge en pisk, at køre en slæde eller ro en kajak, som hans jævnaldrende grønlandske ven, storfangeren Apaks søn, Kunuk.

Og det var netop om hundene, uvenskabet var opstået, det uvenskab, som piner Lars, så han ikke kan komme i julestemning, - slet ikke kan glæde sig til morgendagen.

Næsten alt, hvad Lars ved om jagt og fiskeri, om naturen og om dyrenes liv og færden, har Kunuk lært ham, og da Apaks unge hunde havde nået den alder, da de skulle lære at bære sele og gå for slæde, havde han betroet denne opgave til sin søn, Kunuk, som selvfølgelig straks havde tilbudt Lars at være ham behjælpelig dermed. Den eneste formaning, såvel Apak som kolonibestyreren havde givet deres drenge med på vejen, var: »Se nu til, at I ikke falder, hvis I kommer foran hundene. Husk på, de er ikke hvalpe længere.«

Det var blevet en herlig oplevelse at stryge ud over vidderne med sneen fygende for mederne. Men så, på deres tredie tur for en halv snes dage siden, var venskabet bristet. - Mon Kunuk nogensinde ville kunne tilgive ham? - Tilgive? - Det manglede bare, - det var jo Kunuk, som havde slået. Lars følte uvilkårligt med vanten op til kinden, hvor mærket efter piskesnerten endnu var synligt.

Det var Kunuk, der selv havde rakt ham pisken og tilbudt ham at prøve at køre, og hvad skulle der vel også være i vejen for det? Det var jo ikke første gang, han kørte et spand hunde eller havde en pisk i hånden, og pisken havde man vel for at bruge den, når hundene ikke trak, som de skulle.

»Du bruger pisken for meget,« havde Kunuk sagt på sin knappe måde.

»Vel gør jeg ej, - du kan vel se, at fløjhunden ikke trækker.«

»Jamen, det var ikke den, du ramte.«

»Det var det vel nok. - Se så her en gang til.«

»Giv mig pisken,« havde Kunuk sagt.

»Hvorfor det?« Jeg kører vel lige så godt som du.«

»Nej. - En god slædekører bruger næsten ikke sin pisk, og du tjatter med den hele tiden. Hundene skal lære at gå kun på signal.«

»Å, du tror, du er så klog, så du ved alting,« havde Lars svaret, stødt over at blive sat i rette, og for at vise sin sikkerhed havde han samtidig overlegent svinget den lange snert et par gange i luften, før han lod den hvine tæt hen over forspandet - bare for at slå et smæld. Men ved et uheld var han kommet til at strejfe førerhunden, som endnu ung og uerfaren var snurret omkring, og i næste øjeblik havde alt været en forvirring. I et nu havde Kunuk revet pisken fra ham og var sprunget ind mellem hundene, som indviklet i skagler og seletøj snærrede og bed efter hverandre.

»Nu får du ikke lov at køre mere,« var alt, hvad Kunuk havde sagt, da han igen havde fået bragt orden i forspandet.

Og så var det, at det forfærdelige var

sket. Ærgerlig over at føle sin underlegenhed havde Lars tankeløst slynget de ord ud, som havde såret Kunuk i hans inderste: »Hvad bilder du dig ind? Du er jo bare en grønlænder.«

Et øjeblik havde Kunuk stået som ramt af et slag, før han var trådt et skridt tilbage for at svinge pisken. Lars kunne endnu se hans ansigt med de sorte, sammenknebne øjne, sådan som han i et glimt havde opfanget det, før snerten sviende som ild havde ramt ham.

Mere ulykkelig end egentlig vred var han fortumlet blevet stående og havde set efter Kunuk, som uden et ord havde vendt forspandet. Vennens foroverbøjede ryg fortalte bedre end ord, hvor dybt han følte sig såret, - ramt på det ømmeste punkt af sit følsomme drengesind.

Ikke en, men mange gange havde Lars været på vej over til Kunuk, men hver gang havde hans stolthed fået ham til at vende om, - for hvordan ville Kunuk mon tage imod ham? - Lars kendte grønlænderne nok til at vide, at de var sene til at glemme, hvad der blev tilføjet dem både af ondt og godt. Som et såret dyr ville Kunuk trække sig ind i sig selv uden at betro sig til nogen.

Lars så op mod stjernerne, som tindrede og blinkede i den frostklare luft, og rettede så igen blikket mod Apaks lille hus ved foden af fjeldet. I morgen var det juleaften, men efter grønlandsk skik udvekslede man allerede gaver tidligt om morgenen. Hvad nu med den gave, han havde til Kunuk? Og hvad med den gave, som Kunuk sikkert forlængst havde forarbejdet til ham? - I julen skulle der være fred på jorden. Man skulle tilgive - og være god mod hverandre. - Hvorfor mere i julen end ellers? - Skulle man ikke altid være gode og hjælpsomme mod hverandre, - netop sådan som man beskæmmet så det mellem grønlænderne, havde far engang sagt.

Uden egentlig at vide af det var Lars begyndt at gå over mod fjeldet, da han med et standsede og lyttede, - jo, det var hans far, der kaldte.

»Lars! - Lars!«

»Har du da rent glemt tiden, dreng?« spurgte kolonibestyreren, da Lars forpustet stampede sneen af. »Skynd dig nu ind, mor venter med maden.«

Lars' lillesøster, Birte, kom stormende ud i forstuen. »Se, se, - er jeg ikke fin,« hun glattede med sine små buttede hænder ned ad et par ny sælskindsbukser og løftede derefter først det ene og så det andet ben, for at Lars rigtigt kunne beundre de rødsømmede kamikker. »Og i morgen tidlig skal jeg også have en perlekrave på, ligesom de rigtige grønlænderpiger, og så skal jeg ud at løbe med en rød papirslygte på en pind og sige »glædelig jul«, ligesom de rigtige grønlænderbørn, og, og jeg skal også med i kirken og sige salmevers sammen med alle de andre børn, og så ..., og så ...«, hendes små faste kinder blussede, øjnene strålede, og hun snublede over ordene af lutter iver, »og så skal far og mor i kirke, og så skal vi have juletræ, og så når det bliver nat, så kommer der måske nogen og synger julesalmer udenfor vinduerne, det siger far, for så er det julenat, og så skal de måske ind og have kaffe, og ... og ...,« hun så hurtigt op på sin mor, »måske får jeg så lov til at komme op og ind i stuen. - Og du ved bare ikke, hvad du får af mig.«

Lars løftede hende op til sig. »Hvisk det til mig.«

Birte rystede energisk på hovedet. »Nej, - jeg siger det ikke.«

»Å jo, sig det nu. - Jeg er så nysgerrig.«

»Nej, jeg siger det altså ikke.«

»Er det af træ,« frittede Lars.

Birte skævede til sin mor. »Skal jeg sige det?«

»Nej, vist skal du ikke sige det. Kom nu ind at spise, inden maden står og bliver kold.«

»Ligesom de rigtige grønlænderbørn.« Lars kunne ikke lade være med at tænke på Birtes ord. De fik ham til at skamme sig. Men han havde jo intet ondt ment med det, der i hidsighed var fløjet ham af munden: »Bare en grønlænder.«

»Lars, du sidder jo og falder i staver. Er du ikke sulten?«

Det gav et umærkeligt sæt i Lars. »Nåh, ikke sådan særlig.«

»Han samler nok appetit til i morgen,« smålo kolonibestyreren.

»Du er da vel ikke dårlig?« spurgte hans mor bekymret. »Du har været så underlig stille og fraværende hele dagen.«

»Ih, nej, jeg har det storartet,« skyndte Lars sig at forsikre. Bare mor nu ikke begyndte at spørge, hvorfor det mon var så længe siden, de havde set noget til Kunuk. Mærket efter piskesnærten havde hans far dagligt drillet ham med, for på hans spørgsmål om, hvor det stammede fra, havde Lars undvigende svaret, at han var kommet til at slå sig selv.

Henne i hjørnet af spisestuen stod juletræet, som Lars i år havde lavet på egen hånd, og som Birte havde fået lov til at være med at pynte.

»Det var en herlig oplevelse at stryge ud over vidderne med sneen for mederne.

Nede i Sydgrønland, hvor havnene er farbare længere tid af året, havde de rigtige juletræer, som blev sejlet op fra Danmark, vidste han. Men her nordpå måtte man hjælpe sig, som man bedst kunne. En svær pind med en mængde huller boret i gjorde det ud for stammen, og i hullerne stak man lyngris. Lyng var der jo nok af, man skulle blot huske at plukke den, før sneen faldt.

De modstridende følelser, der rørte sig i Lars, holdt ham vågen til langt ud på natten, og han var derfor helt ør i hovedet efter en kort, men tung søvn, da Birte tidligt næste morgen kom stormende ind og vækkede ham.

»Lars, Lars,« hun slog med begge hænder i dynen, »du skal stå op, - lige nu, for nu skal du have min gave. Og du har også noget til mig, ikke?«

Ja, så var det altså jul, tænkte Lars, mens han klædte sig på. Men rigtig glad var han ikke. - Nå, de andre skulle i hvert fald ikke komme til at mærke noget.

Lars havde snedkereret en dukkeseng til Birte, og hans mor havde syet puder og dyner til den. Han havde gjort sig megen umage med den, og derfor glædede det ham meget at se sin lille søsters begejstring, da hun pakkede den ud.

Lænet mod hans knæ iagttog hun ham spændt, mens han lukkede op for den lille krøllede papirspakke, hun derpå havde rakt ham.

»Nej, hvor er det fint!« Lars vendte og drejede et stort bogmærke af karton, hvorpå der med ubehjælpsomme korsting var broderet et ubestemmeligt dyr, som vistnok skulle forestille en hare. »Har du virkelig selv lavet det?«

Birte nikkede alvorligt. »Ja, jeg har selv syet det, og jeg har osse selv stukket alle hullerne.«

»Du er vel nok dygtig. - Sikken en sød lille haremis.«

»En hare!« Birte vred sig af latter. »Det er da en ugle.«

»Å, ja, selvfølgelig er det en ugle. Hvor er jeg dum, at jeg ikke straks kunne se det. Tak, tusind tak skal du ha',« han løftede Birte op og kyssede hende på kinden. »Det er jeg vel nok glad for.«

»Du skal bruge det hver dag,« men inden Lars kunne nå at forsikre, at han netop sådan havde savnet et bogmærke, var Birte allerede begyndt at plage sin mor for at få den fine grønlænderdragt på og få tændt sin lille lygte, og kort efter var hun i løb på vej over til sin jævnaldrende grønlænderveninde. De to havde aftalt at følges hele dagen.

»Husk nu at komme hjem, så snart du hører kirkeklokkerne,« råbte hendes mor efter hende.

Der var nok at gøre for kolonibestyreren og hans kone i julen, og Lars havde derfor lovet at gå med Birte i kirke til børnegudstjenesten klokken 12.

Forinden var der imidlertid et og andet, han skulle hjælpe sin far med, og før han vidste af det, var formiddagen gået. Kirkeklokken i den lille trækirke faldt i slag, og et øjeblik efter lød der

Han svang pisken mod førerhunden!

et langtrukkent, klagende hyl, flere og flere stemte i, og snart var det et helt kor.

Lars' mor gik til vinduet og stirrede ud i tusmørket. »Det er mærkeligt, at jeg aldrig kan vænne mig til det,« sagde hun, »og nu har jeg dog levet i Grønland i femten år. — Det er så sært, at de hunde aldrig gøer, - de snærrer bare - og tuder, - ligesom ulve. Så snart de ser eller hører noget usædvanligt, sætter de sig på halen og tuder med snuden lige i vejret. Ja, selv månen kan få dem til at lave denne grufulde koncert. Jeg kan ikke gøre for det, men det virker så uhyggeligt på mig. — Hvor mon Birte dog bliver af?«

I det samme vippede en lille rød papirslygte forbi langs vinduerne, døren gik op, og dèr stod Birte med røde kinder og blanke øjne. »Lars, skynd dig, for nu skal vi i kirke. Ih, hvor er julen sjov.«

Da Lars med Birte ved hånden trådte ind i den festligt oplyste kirke, var alle pladser tilsyneladende allerede besat. Lars gik søgende længere frem i kirken, da han mærkede nogen trække ham i ærmet. Det var en yngre fanger, som sad yderst på en bænk, hvor grønlænderne nu smilende og leende rykkede tættere sammen med deres børn på skødet, så der kunne blive en plads til Lars og Birte.

Lars hørte kun lidt af, hvad præsten sagde. Ikke fordi han var uopmærksom, han følte blot sådan en fred komme over sig, næsten som en behagelig træthed. Han sad med Birte på sit knæ og lyttede til salmesangen. De klare barnestemmer, lysene, og de voksne grønlænderes glade og dog andagtsfulde ansigter, - alt åndede fred. Uden overvindelse besluttede han at gå over til Kunuk, så snart han havde fulgt Birte hjem. Hvad han ville sige til ham, tænkte han ikke på. Det gav sig nok, når først han var der. Han vidste blot, at han ville række Kunuk hånden, og at alt skulle blive imellem dem som før. Sin gave til ham ville han ikke tage med, Kunuk skulle forstå, at han kun kom, fordi han fortrød, og fordi han savnede hans venskab.

Men da Lars kom hjem, havde hans far brug for ham til at gå bud for sig et par steder, og det blev derfor noget ud på eftermiddagen, før Lars kunne komme afsted i sit eget ærinde.

»Men god dag, Lars, og rigtig glædelig jul,« hilste Apak, da Lars trådte ind i det lille lavloftede rum. »Det er ellers snart længe siden, du har besøgt os.«

»Jeg har haft travlt med at hjælpe far,« slog Lars det hen.

»Ja, sådan op mod jul har kolonibestyreren jo nok at tage vare på,« sagde Apaks kone. »Men det var pænt af dig at komme.«

Kunuk havde rejst sig, men ikke en trækning i hans mørke ansigt røbede, hvad der rørte sig i ham. Deres øjne mødtes, så trak Kunuk sin skindtrøje over hovedet. »Kom,« sagde han lavmælt, idet han tog sin pisk og gik ud ad døren.

Lars gik op på siden af ham, et kort stykke fulgtes de i tavshed, så standsede Lars og trak sin skindluffe af.

»Kunuk?«

Kunuks hånd var lille, men tæt og senet, og hans håndtryk var varmt og fast. En stund betragtede han næsten forskende Lars' ansigt, så lyste hans hvide tænder op i et smil. »Jeg er glad for, at du kom, - Lars.«

Var der mere at sige? - Som efter

fælles aftale begyndte de igen at gå, mens de snakkede og lo og lagde planer for morgendagen, ganske som var de skiltes i går, og intet havde været dem imellem. Men klokken var efterhånden blevet mange, og Lars havde lovet at være hjemme i god tid. »Går du med et stykke?« spurgte han.

Kunuk nikkede. »Ja, og så kommer jeg i morgen tidlig.«

Frostsneen knirkede let under deres trin. Det så så hyggeligt og festligt ud med alle de mange oplyste vinduer rundt omkring. Ude fra højre dukkede et par små lys op, - hoppende og dansende bevægede de sig ned imod dem, da et barneskrig med eet skar gennem mørket.

Lars havde ikke set, at det ene lys pludseligt var forsvundet, og først nu skimtede han de mørke skygger, som var dukket frem af sneen.

I et glimt forstod han, men da var Kunuk allerede i vildt løb. Med et spring satte han ind mellem de snærrende hunde og løftede barnet op til sig. Råbende og sparkende slog han i flæng løs på flokken, som snærrende veg for den tunge pisk. Kun førerhunden sprang efter barnet, og Lars hørte dens tænder snappe i luften, da Kunuk smidigt snoede sig til side, så den fejlede sit bid.

»Her, tag hende!« Kunuk rakte barnet til Lars og gik så dristigt frem mod hundene, som lurende kredsede om ham. »Tassa! - Tassa!« Han svang pisken mod førerhunden, som ramt over snuden med et hyl gjorde omkring, og luskende forsvandt det forsultne kobbel ud i mørket.

»Birte, - lille søster!« Lars var kommet til at ryste over hele kroppen.

»Å, den dumme hund,« snøftede Birte. »Jeg blev så forskrækket, da jeg trådte på den, - og så faldt jeg og tabte min lygte. Du skal finde min lygte til mig, - du skal, Lars.«

»Du må få min,« lød en spinkel stemme, det var Birtes lille veninde, som for et øjeblik siden havde skreget i rædsel, men nu roligt og uforknyt rakte sin lygte op imod hende.

Lars knugede Birte ind til sig. »De fik vel ikke bidt dig?«

»Nej, jeg blev bare så bange,« klynkede Birte. »Men nu vil jeg hjem. - Sæt mig ned, jeg vil gå selv.«

Knæene rystede under Lars, så han næsten ikke kunne flytte benene. »Går du ikke med?« spurgte han, da Kunuk blev stående.

»Nej, jeg går hjem. Jeg kan heller ikke vise mig sådan for dine forældre en juleaften,« Kunuk pegede på en flænge i sine skindbukser.

»Ja, men Kunuk, du bløder jo.«

»Det betyder ikke noget. - Vi grønlændere er ikke så sarte,« i mørket så Lars ikke det lille ironiske smil, som et kort nu spillede om kammeratens mund.

Lars greb hans hånd og trykkede den næsten krampagtigt, »Kunuk, - tænk, om jeg ikke var gået over til dig.«

Kunuk smilede glad, men blev så med et alvorligt. »Det var godt, du kom, - ven.«

SPEJDERHUMOR

fra mange lande

Vaskedag i indianerlejren
»Scouten«

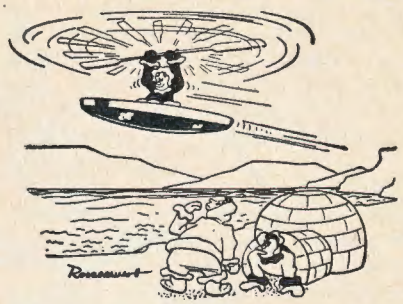

En grønlandsk spejdertrop har nu fået sin første heliokopter-luftspejder
»Boys Life«

»Joe er lige kommet med en fisk! — skal vi koge den eller presse den til patruljens wood-craft-bog!«
»The Scout«

»Hvis I så bare rykker et lille skridt tilbage — så bliver det alle tiders billede.«

»Det går fint — jeg har ikke revet mig på en eneste gren endnu!«
»The Scout«

EN SKIPPERSKRØNE AF DINES SKAFTE JESPERSEN

Da Rasmus Dansker var på natøvelse

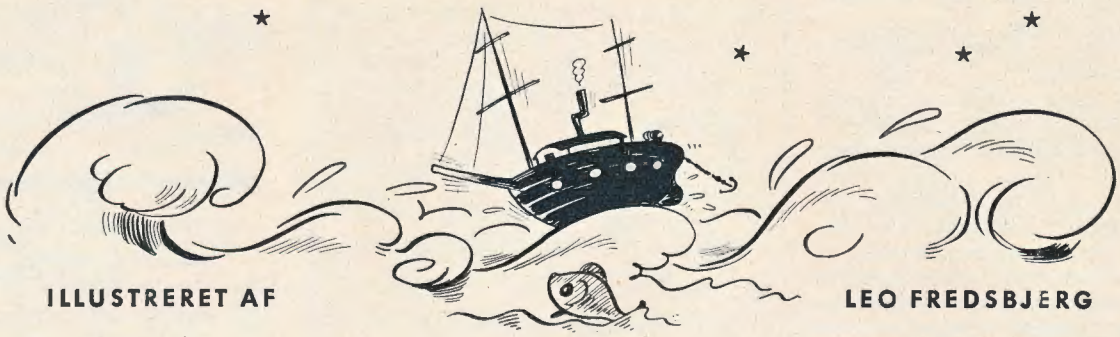

ILLUSTRERET AF LEO FREDSBJERG

Hej, I to kannutter - har I fået dagens *good turn* fra hånden? Nå ikke det, men så kan I klare den ved at komme hen og holde en gammel fyr med selskab en halv times tid. Mutter har sat mig til at jage fuglene væk fra jordbærrene. Så gør jeg da lidt nytte, siger hun. Hvad behager - Rasmus Dansker som fugleskræmsel - det er vel nok den stiveste, men sådan set er det jo snart det eneste, man kan bruges til, når den fordømte gigt flyver og farer i alle ledemod.

Sæt jer kun roligt ned og nyd solen. Jeg kan tænke mig, at I også skal med på den natøvelse, som havnefogedens Jens snakkede om i går - det er vel derfor, I er i uniformen. Det er altid ligesom mere spændende at rakke rundt i mørke. Hæ - ja, hvad det anbelanger, kan jeg nok huske den natøvelse, som Niels Marstaller og jeg var med på ovre i Kalifornien. Hvis I har lyst, så kan jeg såmænd godt fortælle, hvordan den spændte af.

Vi havde rakket rundt norden for polarkredsen et halvt års tid og var blevet afmønstret i San Francisco. Der gik vi så og slikkede alt det solskin, vi kunne overkomme. Vi åd ferskner og appelsiner lige fra træerne og nød livet, men efterhånden blev der jo lavvande i pengekassen, og det endte med, at vi tog hyre på en lille skonnert, der hed »Beautiful«. Nu har I jo nok labbet så meget engelsk i jer, at I ved, det betyder *smuk*, men hvis I havde set skuden og ikke havde kunnet engelsk, ville I vel nok have gættet på det modsatte, for magen til møgbeskidt skøjte har jeg aldrig set. Det var Niels Marstaller, der havde ordnet det hele. Han var blevet forlibt i et pigebarn, der stod i en forretning, hvor de solgte legetøj, og når folk har det sådan, er de ikke rigtig tilregnelige. Han kom hver dag slæbende hjem med de mest fjantede ting, som han havde købt bare for at få lov til at se på den tilbedte - dukker og fjerboldspil og den slags ... Kan du ikke forstå, hvad det kom »Beautiful« ved. Jo, det gjorde det, for hun lå og sejlede frem og tilbage langs kysten og opkøbte huder, som så blev leveret til de store garverier i Frisco. På den måde kunne Marstalleren regne med at få sin dukkeprinsesse at se engang imellem.

Sæt jer ned og nyd solen -

»Beautiful« var slet ikke så ringe en sejler. Vi var tolv mand foruden skipper og styrmand. Det var rigelig besætning, men ikke for mange til at bjerge huderne ombord. Der var ingen havne kysten langs, så vi måtte ro ud gennem brændingen med hver eneste last. Foruden Marstalleren og mig var der kun et par stykker til, der havde forstand på sejlads - resten var slet og ret havnesjovere. En havnesjover kan være god nok; jeg kender mange flinke fyre - som nu ham, der hjalp mig i Sidney, da jeg stod og var blevet agterudsejlet. Han hed Edward - men ham gemmer vi til en anden gang. Det, jeg ville sige, var, at den samling der i »Beautiful« var ikke så lidt mere harsk, end man var vant til, men det generede nu ikke Niels og mig, for vi var kommet i vældig fin form af al den slikken solskin og spillen grever - Marstalleren havde endda holdt sig klar af alle slagsmål i al den tid, fordi han jo gik og gjorde haneben, og den slags passer ikke så godt til et blåt øje.

Vi kom ned i lugaret, hev vore grejer op i et par tomme køjer og gik agterefter for at melde os til skipper. Det så ud til, at vi kom til ulejlighed, for han sad sammen med styrmanden og to andre fyre, og de havde glas og flasker på bordet. Så gik vi hen i kabyssen og fik en sludder med kokken. Yassa hed han, og han var japaner. Han var lige blevet påmønstret, men havde mest lyst til at stikke i land igen. »Dirty ship - no good,« sagde han og så tragisk ud - det har en japaner let ved.

Lidt efter kom de to fyre op fra skippers kahyt og gik forud til lugaret, som om de hørte til der. Det så mærkeligt ud, og vi dryssede bagefter for at undersøge det nærmere. Jo, de havde godt nok deres køjesække stående ved formasten, og da vi kom ned, havde de ganske roligt smidt vore grejer på dørken og lagt deres eget op i de køjer, vi havde valgt. »Hov, hov - wait a moment,« sagde Marstalleren og hev deres køjesække ned. De røg på ham begge to, men jeg var jo også gået ned, så der blev een til hver, og det tog ikke ret lang tid, for vi var som sagt i fineste form. Der blev lidt mukken blandt de andre, men der var ingen, der rigtig havde lyst til at blande sig i det, og vi beholdt vore køjer. Nu kunne det måske lyde, som om det var en ringe ting at lave et nummer ud af, men det var sådan dengang, at hvis man fandt sig i at blive smidt ud fra sin køje, så var der ikke den ting, man ikke kunne blive udsat for.

Den ene af de to var ren meksikaner. Juan hed han. Den anden så mere blan-

Han var forlibt i en pige -

Kokken hed Yassa -

det ud og hed Andy. De havde en del maskepi med resten af fyrene, men Niels og jeg passede os selv, indtil vi blev klar over, at Juan og Andy havde deres fornøjelse af at gøre livet surt for Yassa - ligegyligt hvad han satte på bordet, lavede de vrøvl og påstod, at han åd det bedste selv. Den arme Yassa blev mere og mere vild i øjnene. Han gjorde sig såmænd al den umage, man kunne forlange, men Juan blev ved med sine plagerier. »Når man skal finde sig i at sejle sammen med en japaner, må man da i det mindste have lidt fornøjelse af ham,« grinede han, når Yassa sønderknust sjokkede af på sine filttøfler. Nu er det sådan, at på et skib må hver mand klare for sig selv - det er ikke nemt for andre at blande sig i, men da Juan en dag hældte en skålfuld skoldende hed suppe ud over hovedet på Yassa, så syntes jeg alligevel, det kunne være nok. »Jeg ved ikke, hvordan I andre ser på det,« sagde jeg, »men jeg vil helst have ro, når der skal spises, og jeg kan ikke lide, at der bliver svinet med maden, så nu lader du Yassa være i fred - ellers skal jeg være mand for at lære dig bordskik.«

Juan fo'r op som en gal kat. »Truer du mig,« skreg han og trak sin kniv, men da han fløj hen imod mig, langede Marstalleren hånden ud og vred kniven fra ham og sendte ham videre med et dask i bagen, så han tumlede hen til mig. Jeg tog pænt imod ham. »Skal vi være enige om, at du holder dig fra Yassa,« sagde jeg - og jeg behøvede kun

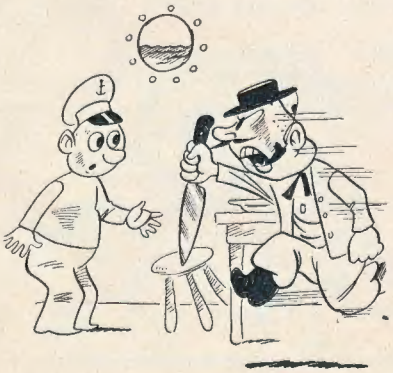

Juan fo'r op og trak sin kniv -

at klemme til en enkelt gang, før vi var enige. De andre fyre rundt om sad ligefrem på spring, men Niels holdt øje med dem, og ham havde de respekt for, så der skete ikke noget. Der blev ikke sagt et ord, mens vi spiste færdig. Juan og Andy skulede mere end sædvanligt, og bagefter sagde Marstalleren: »Jeg har ikke noget imod at få hele bundtet over mig, når du er i nærheden, og vi ellers er vågne, men jeg kan ikke lide at ligge dernede om natten.« »Nej,« sagde jeg, »vi kan jo ikke holde ud hele tiden at ha' det ene øje på klem - men nu ved jeg, hvad vi gør - vi hænger et par køjer op inde hos Yassa.«

Jeg har nu altid bedst kunnet lide en fast køje, men man kan såmænd godt vænne sig til at hænge i halvmåne, og vi gik hen i sejlrummet og rodede et par køjer frem. Yassa lyste op i et henrykt grin, da vi kom, men kun et øjeblik - så havde han masken på igen. Det er meget sjældent, at sådan en japaner viser, hvad han føler. Kabyssen var ikke ret stor, men vi fik da lirket

Marstalleren løftede ham op -

køjerne på plads. Netop som Marstalleren stod og hamrede det sidste spiger i, kom styrmanden farende for at få besked om, hvad vi foretog os. Vi forklarede ham, at vi ikke brød os om selskabet nede i lugaret, og at Yassa ikke havde noget imod, at vi flyttede.

»Få de køjer væk med det samme og skrup ned, hvor I hører til,« skreg han.

»Små slag, styrmand,« sagde jeg, og Marstalleren lukkede døren for næsen af banden, der havde samlet sig udenfor. »Små slag, for de store koster penge, som vi siger hjemme hos os. Jeg ved ikke, hvad det er, du og Juan og de andre går og stikker næserne sammen om, men det skal nok være en beskidt forretning, og Marstalleren og jeg vil være udenfor. Derfor bor vi nu her - med din tilladelse.« »Eller uden -« tilføjede Niels med et grin. Styrmanden var helt blå i ansigtet og skreg op om mytteri, og om at vi skulle afmønstre øjeblikkelig, men Marstalleren løftede ham med et snuptag op under det sodede loft og rystede ham, så hovedet dinglede. »Vi afmønstrer i Frisco, når vi har fået vor hyre.« Han satte styrmanden ned og åbnede døren ud til de andre. »Vi er blevet enige med styrmanden om, at vi bor her, og at det bliver værst for jer selv, hvis nogen af jer kommer over dørtrinet - med eller uden kniv.«

Styrmanden luskede ned til skipper - velsagtens for at beklage sig, og vi gik ned i lugaret efter vore grejer. Yassa var forsvundet, da vi kom tilbage. Lidt efter skulle vi tørne til - jeg ved rattet, mens Niels blev sendt ned for at klare lastrummet til, for næste morgen skulle vi anløbe et sted, som hed Montepli, for at laste huder.

Vi spiste vor aftensmad i lugaret. Der blev ikke sagt et ord - heller ikke til Yassa. Da han var færdig med at ordne kabyssen, gik vi ind for at få lidt søvn. Vi skulle nemlig have hundevagten - I ved, den fra tolv til fire. Yassa havde været så underlig lige siden det lille sammenstød med styrmanden. Han havde flere gange gjort tegn til mig, som om der var noget, han ville fortælle, og så snart vi kom ind, lukkede han døren omhyggeligt og lagde fingeren på munden. »What's the matter,« sagde Marstalleren - og Yassa begyndte at forklare sig, så hurtigt, at det kneb med at forstå hans snak, for han havde kun været i staterne et års tid, og hans engelsk var ikke helt rent i kanten, men vi fandt da ud af, at der var et løst bræt i væggen til det lille forrådsrum bag kabyssen, og når man klemte sig igennem sprækken, kunne man krybe mellem selve skibssiden og beklædningen hen til skippers kahyt. Det havde Yassa gjort for at høre, hvad styrmanden ville sige - og det var godt det samme, for nu fik vi rede på, hvad det var for rævestreger, banden havde for.

Styrmanden havde lavet et farligt vrøvl og ligefrem skældt skipper ud, fordi han havde hyret sådan to fyre, som man ikke kunne stole på. »De to fyre være jer,« grinede Yassa. Skipperen havde undskyldt sig med, at han måtte have folk, der kunne sejle skuden, hvis det blev storm - men at det var let at skille sig af med dem, der blev for besværlige. Så begyndte de at snakke om, hvad der skulle ske næste dags aften, og skipper tilbød at blive ombord og passe på os, mens de andre ordnede den lille sag oppe på Estabans ranch. »Ja, du altid holde dig udenfor,« sagde styrmanden. »Så du blive, og mig

Yassa begyndte at forklare sig -

Skipper begyndte at tælle penge op -

være den, der går,« sagde skipper. »Nej, det være mig, der ordne alt med Juan og de andre - så du blive,« sagde styrmand. Det var en hel fornøjelse at se Yassa så ivrig. Han havde ikke helt kunnet følge med i resten af samtalen, men meningen var tydelig nok. Der skulle laves et overfald på en ranch, der tilhørte en mand, som hed Estaban.

»Og det kunne de nænne at holde os udenfor. Du er en knop, kok,« sagde Marstalleren og slog Yassa på skulderen. »Jeg regner med, at det bliver en gemytlig aften - og sådan een trænger vi til,« sagde jeg.

Natten gik som sædvanligt, og dagen kom med slid og slæb. Lige før daggry ankrede vi op så nær som muligt. Inde på kysten lå nogle store skure, hvor huderne var oplagret i mægtige beholdere med saltlage. Det stank, så mågerne var ved at dratte ned fra himlen, når de kom der hen over, og saltlagen bed og ætsede i hænderne, hvis man havde den mindste smule rift. Det var bagende varmt og helt stille, men der stod alligevel dønning med bråd og skum hele kysten langs undtagen lige ved landingsstedet, hvor de havde bygget en stump læmole af store sten. Vi havde begge storbådene i sving, og det gik rask fra hånden, for der var mødt en halv snes landkrabber under kommando af en formand, og de hjalp med at slæbe huderne ned. Juan og Andy var kommet i båd sammen med mig, og jeg sørgede for, at de tog deres tørn med. Jeg lyttede efter, om de skulle lade et ord falde om, hvad der skulle ske. Det gjorde de ikke, men det var alligevel, som om der lå noget i luften.

Hen mod aften var lageret ved at være tomt, og »Beautiful« havde omtrent fuld last. Så kom der to mand ridende, og jeg har ikke engang i cirkus set magen til flotte heste. Skipper roede ind i jollen, og han havde pengekassen med, så der skulle nok betales kontant. Formanden havde ført regnskab med det hele og nævnte et tal for den ældste af mændene. Det var Estaban selv, og den unge var hans søn. De regnede lidt, og de snakkede lidt, og så åbnede skipper for kassen og begyndte at tælle penge op. Man kunne ligefrem se, hvor det gjorde ondt på ham at slippe dem.

»Der bliver vist ikke mange hele ruder tilbage inde i byen i aften, når nu drengene får deres løn,« lo den gamle Estaban. Så blev der trykket på næven, og vi gik ud med den sidste last. Skipper havde et vældigt kissejav. Der skulle sættes sejl og lettes, inden vi havde fået lagt lugerne på, og »Beautiful« stod til søs, før mændene red bort fra skurene derinde. Marstalleren og jeg kikkede lidt til hinanden. Mon Yassa havde misforstået det hele. Vi holdt op langs kysten for en halv vind, men da mørket var ved at falde på, kom skipper farende op fra kahytten og skrålede op om, at han havde tabt sit guldur, da han var i land. Vi måtte tilbage og lede efter det.

Nå sådan. — Marstalleren kneb det ene øje en smule i, og jeg spyttede ud over rælingen. Det var næsten helt mørkt, da vi kom listende ind mod kysten og lod ankeret gå. »Vi bliver liggende her til i morgen. Gå I nu bare til køjs allesammen, så tager jeg vagten. Det har været en drøj dag for jer,« sagde skipper nok så rævelumsk. Vi gabte og strakte os og lod, som om vi

»Hvad foregår her?« hvæsede han -

var glade for at komme i køjen, og lidt efter snorkede vi jævnt og tilforladeligt. Det varede ikke længe, før der lød hvisken og listen på dækket. Så blev alt stille.

»Dem være gået i storbåden,« hviskede Yassa.

»Så må du hellere begynde,« sagde jeg, og Marstalleren tog straks fat på at klage sig ynkeligt. Jeg spurgte, hvad der var i vejen, men fik kun et jammerhyl til svar og skyndte mig at få tændt en lysestump. I samme sekund jeg åbnede døren til dækket, var skipper på pletten. Han stak hurtigt højre hånd i jakkelommen, men jeg fik lige set et glimt af en revolver. »Hvad foregår her?« hvæsede han. »Det er Marstalleren. Han ligger så sært. Bare det ikke er rent galt med ham,« sagde jeg og så meget forskrækket ud. »Lad mig se på ham,« sagde skipperen og gik ind i kabyssen.

Han fik hverken tid til at skråle eller at skyde. De andre var jo heller ikke ret langt væk. I løbet af et par sekunder var han uskadelig som et svøbelsesbarn

Vi sprang i jollen og roede indefter -

og anbragt i min køje. Mens Yassa listede ud for at undersøge, om der var flere ombord, overtalte vi skipper til at rykke ud med hele rævekagen. Tre mand inde ved lageret var med i komplottet. De skulle skaffe heste, så styrmanden og hans folk kunne ride op til ranchen, der lå nogle miles sønden for landingsstedet.

Vi havde ikke tid til at hale mere ud af ham, men sprang i jollen alle tre og roede indefter. Der lå storbåden optrukket, og der var lys i barakken lige ved siden af. Vi listede hen og kiggede ind og så to mand sidde og snakke sammen ved et bord. Marstalleren knaldede ruden og holdt dem op med skipperens skyder, mens Yassa og jeg gik ind og surrede deres hænder sammen. De ligefrem hikkede af forskrækkelse og fortalte, at de skulle passe på båden.

»Ja, død og pine - båden. Gå hellere hen og slå et par bord ind på den og jollen, så de i hvert fald ikke kan stikke til søs,« sagde jeg. Der stod en stor hammer henne i en krog, og den langede jeg ud til Marstalleren. Lidt efter kom han ind, og vi snakkede alvorligt med de to fyre, som rykkede ud med, at de fleste af folkene fra ranchen var på sjov i Montepli, hvor der var fest den aften. Den lå lidt inde i landet.

Niels og jeg slog plat og krone, og det blev til, at han tog den ene af fyrene op foran sig på en hest og red til Montepli. Han var ikke særlig stolt af det foretagende, men hesten lod til at være skikkelig. Den anden mand lod vi ligge, og selv red jeg ad ranchen til med Yassa

Jeg red med Yassa hængende bagpå -

hængende bagpå. Han havde aldrig siddet på en hest før. Det var buldrende mørkt, men der var jævn vej, og vi kom hurtigt frem. Hvis vi kunne nå at slå alarm inden overfaldet, var det jo det bedste. Det blev vi dog snart klar over ikke lod sig gøre, for pludselig knaldede det løs forude, og et bål flammede op. Yassa mumlede sære ord og var lige ved at kvæle mig, mens vi drønede af sted. Det var en stak halm eller hø, der brændte og oplyste det hele. Der var ingen mennesker at se; de var nok allesammen inde i hovedbygningen. Den slags er bygget omtrent på samme måde over hele landet, så jeg red lige hen til gavlen og brasede ind i køkkenet. Der var ingen, men vi kunne høre stemmer inde fra stuen. Yassa kom humpende bagefter; den arme djævel var helt ødelagt af rideturen.

»De er vist ved at stikke af. Gid jeg nu havde haft Marstalleren her,« fik jeg lige tid til at tænke. Så rev jeg døren op og brølede: *»Kom så, gutter. - På dem!«*

Sikken panik der blev. En syv-otte mennesker ville ud ad dør og vinduer samtidig. Jeg så lige et glimt af styrmanden med en taske under armen. Så sprang Andy frem mod mig med kniven løftet, og jeg fik en grim rift i skulderen, for han var hurtigere, end jeg havde regnet med. Juan var på vej ud af døren, men så eksploderede Yassa. Med et hyl, så det kildrede op og ned langs rygraden, sprang han tværs gennem stuen og slyngede Juan i gulvet med et brag. To af dem havde vi altså. Andy ville ikke røre sig foreløbig, så jeg kikkede mig lidt om og opdagede, at Estaban og hans søn sad bundet til hver sin stol. Jeg pillede knevelen ud af munden på dem og lånte Andys kniv til at snitte båndene over med.

»Pengene,« råbte den unge. »De stak af med tasken.«

»Bare rolig,« sagde jeg. »De kommer ikke ret langt, men vi kan jo godt stikke efter dem. Yassa tager sig af de to her; han er vist ikke særlig oplagt til at ride igen.« Ude på trappen fandt vi formanden med et skud gennem låret. Ham bar vi ind til Yassa, som lovede at tage sig pænt af ham.

Da vi nærmede os landingsstedet, kunne vi høre, at der var liv og glade dage,

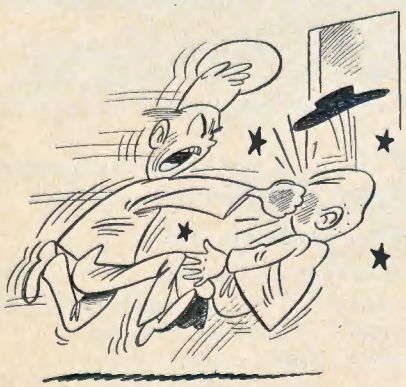

- men så eksploderede Yassa -

så Marstalleren var åbenbart på pletten med mandskab inde fra byen.

Pludselig kom en rytter galoperende hen mod os. Vi spærrede vejen og gav nogle vældige vræl fra os. Hesten stejlede og kastede sig ud til siden, så manden drattede til jorden. Den unge Estaban var af sadlen og over ham som et lyn. En anden en skulle have lidt mere tid til manøvreringen, men jeg fandt snart ud af, at det var styrmanden, vi havde fået fingre i.

»Det var ham, der løb med tasken, så lad os se os lidt for,« sagde jeg. Vi strøg et par svovlstikker - og der lå tasken godt nok på jorden et stykke henne. Estaban løftede på den og famlede lidt ved seddelbundterne. »Det lader til, at de er der alle sammen,« sagde han. »Lad os så komme videre.«

Inden vi nåede i sadlerne igen, blev vi omringet af en halv snes mand, men de kendte jo Estabans, så der skete os ikke noget, og vi fulgtes ad ned til barakkerne. Marstalleren gav ondt af sig, fordi han kun havde fanget fire mand af besætningen. Han livede lidt op, da han hørte, at vi havde både Juan og

Det lader til, at alle pengene er der -

Andy og styrmanden - og pengene oven i handelen.

Så red vi allesammen til ranchen, og der var højt humør over det hele. Sheriffen havde også været med i Marstallerens flok; han var svært glad for at få så mange at fylde i sit fængsel. Det havde været sløjt længe, sagde han. Estaban talte en ordentlig stak sedler op til deling mellem Niels, Yassa og mig, og det var jo heller ikke mere end rimeligt, for hvis vi ikke havde blandet os i det, havde han aldrig set en rød øre af sine penge.

Hvordan det gik med skipperen? - Ja, det er en hel historie for sig. Se, da det lysnede, var de fleste af os faldet i søvn rundt omkring, men pludselig kom Marstalleren og purrede os ud. Han havde været ude at snuse til vejret og var klar over, at det ville blæse op, så vi fik en syv, otte mand med os og lidt værktøj og galoperede ned til landingsstedet, hvor vi flikkede storbåden så nogenlunde sammen. Halvdelen roede, og halvdelen øste, men alligevel var båden mere end halvfuld af vand, da vi lagde til ved

- med en rasende skipper i kahytten -

skonnerten. Jeg tror ærlig talt ikke, at de otte mand var klar over, hvad det var, de var gået med til, før de stod ombord, og så var det for sent at vende om, for vinden øgede hvert minut.

Splitte mine spanter, hvor vi hersede med dem. Sejlene blev sat, og ankeret kom op, så vi kunne holde ud fra kysten. Det er den skrappeste sejlads, jeg har været ude for - med en rasende skipper spærret inde i kahytten og otte søsyge cowboys hængende over rælingen, når vi ikke akkurat sparkede dem hen til de fald og skøder, der skulle hales i - men i havn kom vi, og da vi havde aflagt beretning for rederiet om, hvad der var sket, ja, så var der ikke den ting, de ikke ville gøre for os. De havde jo hverken set skib eller ladning, hvis banden havde haft held med kuppet, så det blev til en klækkelig dusør. Det gav Marstalleren mod til at gøre alvor af det med dukkepigen, og de giftede sig kort efter. Så var han tabt for Ærø, for hun ville helst blive i Frisco, og han blev så skipper på »Beautiful«. Jeg besøgte dem en halv snes år senere, og da svarede skuden til sit navn. Den lille nipsgenstand fra dukkebutikken var blevet til en svær matrone, men Niels Marstaller var svært stolt både af hende og af de seks små rødhårede Marstallere, som futtede rundt mellem benene på os. - - -

Nå, der kommer mutter. »Nej - vær du kun rolig - ikke så meget som et bær er der gået i fuglene.« - »Find I jer et kønt et hver, drenge, og stik så af. Nu ved I, hvordan det går for sig, når man tager på natøvelse i Kalifornien.«

Jeg besøgte dem en halv snes år senere -

GLIMT AF SPEJDERLIV I ANDRE LANDE

Det frie, glade spejderliv leves ud over hele verden. Der findes pigespejdere i 35 lande, og de har ialt 2.747.350 medlemmer. Drengespejdere findes i 54 lande, og deres samlede medlemsantal er 5.561.993.

Disse fotos er en hilsen fra de to verdensspejderbevægelsers hovedkvarterer til alle danske pige- og drengespejdere. -

BILLEDERNE FORESTILLER:

1. FRANKRIG Søspejdere på togt langs kysten.
2. NORGE K F U K-spejdere til parade efter gudstjeneste.
3. U. S. A. Spejdere midt i en indianer-opvisning.
4. PORTUGAL Uglepatruljen i deres originale »rede«.
5. SCHWEIZ Pigespejdere på vej til en øvelse.

HAVET KOMMER - !

AF AAGE J. CHR. PEDERSEN

ILL. AF OSCAR JØRGENSEN

EN FORTÆLLING OM DIGEBRUDDET I HOLLAND DEN 31. JANUAR 1953

Da den lille motorfærge fra Stavenisse trods regntykning og stærk strøm planmæssigt slingrede ind mellem det røde og grønne blinkfyr på Zierikzee's havnemole, trængtes passagererne ved den lem i styrbord side, hvor de vidste, at landgangen skulle finde sted.

Det var sent torsdag aften, man var træt efter en lang, travl dag og længtes kun efter at komme hjem hver til sit. Og »hjem« var for disse jorddyrkere og fiskere Duiveland og Schouwen, som nu skød frem af mørket foran dem omgivet af høje diger til beskyttelse imod deres bedste ven og værste fjende - det lunefulde hav.

Her, som på de mange andre småøer i den zeelandske øgruppe i Sydholland, kender de fleste hinanden, de er ligesom kædet sammen i et broderligt fællesskab, nedarvet gennem generationer og stadig holdt vedlige af samme livsvilkår - fiskeri og landbrug, - men måske allermest derved, at de lever under en stadig fælles risiko, er eet i den hemmelige angst, enhver af disse øboere føler, hvergang det trækker op til storm over Nordsøen.

Derfor stod man nu her på færgebådens dæk og småsnakkede om det, som altid interesserer disse mennesker - vejret, mens man skuttede sig i den stærke bidende nord-vestenvind.

»Godt at vi snart er inde, - i radioen lovede de mere kulde og blæst,« sagde en høj, mager frøken med hornbriller på den spidse næse, det var den nye lærerinde oppe fra Brouwershaven.

Manden foran hende drejede hovedet og svarede i en lidt docerende tone: »Kulden klarer vi såmænd nok, frøken Braat, - det er stormen, vi har respekt for her på Zeeland.«

»Der blev kun sagt blæst, ikke storm,« indvendte damen spagfærdigt.

»Disse hersens vejrmagistre skal De nu ikke regne alt for meget med, lille frøken,« brummede det inde fra et stort fuldskæg, som tilhørte hendes sidemand i køen, en ældre fisker med et par godmodige øjne i det vejrbidte ansigt.

»Meteorologerne i Scheveningen laver vejret på en regnestok - vi andre snuser os til det, og det stemmer altid.«

»Og hvad har du så snuset dig til i dag, Joop?« spurgte en anden gemytligt, og fuldskægget manglede ikke svar: »At magistrene for en gangs skyld har regnet rigtigt, - vi får temmelig sikkert en piber fra nordvest. Men hvad så, - det har vi fået før på denne årstid. Kan vi bare holde os indenfor vindstyrke 10, er der såmænd ingen grund til nervøsitet.«

»Når barometret falder, har vi kun Vorherre at stole på - og så digerne, naturligvis,« kom det med en tynd gammelkone-stemme et sted inde fra mørket, men stilheden, der som en tavs tilslutning fulgte disse ord, blev et øjeblik efter brudt af en røst bagved:

»Digerne - ja, men de er trods alt kun sand og sten - menneskeværk, mor Dwina, og det er farligt at stole for sikkert på *det*. Vorherre derimod, han holder fast både i storm og stille.«

»Vi har stærke diger her på Schouwen, - vær sikker på det, Meerstra, det kender jeg lidt til.« Man drejede hovederne, det var digelavets formand, gamle kaptajn van Loon, som med sagkyndig autoritet søgte at sætte tingene på plads, og man nikkede tilfreds. van Loons ord havde vægt, når der var tale om storm og diger.

Gartner Meerstra, der stod med sin 13-årige søn ved hånden, ville svare igen, men betænkte sig. Han var for træt til at gå ind i en diskussion. Piet gav sin fars hånd et tryk, mens han beundrende skævede op til ham. Far var en klog mand, men gamle van Loon var altid så vigtig og troede, han vidste alting.

*

Med et let bump, der et øjeblik bragte de halvsøvnige passagerer ud af balance, lagde færgebåden til ved den svagt oplyste havnekaj, og hånd i hånd gik Piet og hans far op over diget og ud ad vejen mod Zierikzee, hvis huse lå som et bundt lysende prikker i mørket forude. Tavse stred de sig frem imod den hårde blæst, dukkede hovedet eller vendte sig om og gik baglæns, når modstanden af og til blev dem *for* hård.

Det havde været en lang dag, fra de i morges tog afsted til Stavenisse ovre på Tholen for at besøge Piets syge bedstefar.

Piet kunne ikke glemme det øjeblik, da han sagde farvel til den kære gamle mand. Med begge sine havde han taget om Piets hånd, mens han nikkede op imod den kæmpende løve i det gamle zeelandske våbenskjold på væggen, hvor Zeelands motto »*Luctor et emergo*« stod med blå snørklede bogstaver, - og Piet vidste, at det betød sådan noget som: Du skal kæmpe og arbejde dig frem. »Glem det aldrig, det gælder også dig, min dreng,« sagde han med svag stemme, og idet han gav Piets hånd et tryk, tilføjede han: »- for sådan er livet - *vort* liv her på øerne, - vi må kæmpe for os selv - og for de andre - hvis vi vil leve.«

Piet var ganske klar over, hvad bedstefaderen tænkte på, - mange gange havde han siddet på den lille skammel ved rokkestolen og hørt ham fortælle om Hollands 2000-årige kamp mod den overmægtige fjende - havet.

»Vorherre skabte himmel og jord med undtagelse af Holland, som vi selv skabte,« havde han engang sagt med et lunt

smil - og så havde han på en spændende og interessant måde fortalt ham hollændernes historie, som var een lang kamp - om de keltiske og germanske folk, som før vor tidsregning trængte ud til kanalområderne i den nordlige del af landet til provinserne Groningen og Friesland, hvor der var gode græsgange, og hvor senere slægter byggede terperne, rækker af store, flade høje, hvor de kunne holde til med deres kvæg, når vandet steg, og som man så efterhånden gjorde højere og højere.

Og om romerne fortalte han, - åh som bedstefar dog vidste besked - om Drusus, kejser Augustus' stedsøn, der byggede det første hollandske dige, - og om havet, der brød igennem atter og atter, mens landsbyer forsvandt i Nordsøens grådige vandmasser og tusinder af mennesker med dem.

Her plejede bedstefar gerne at løfte hovedet og med en vis stolt selvfølelse sige: »Men i det 12. århundrede, ser du, lille Piet, da begyndte zeelænderne *selv* at bygge deres diger, - og siden har vi kæmpet kampen alene.«

Flere gange havde han fortalt Piet historien om spaniolerne, som i 1574 forsøgte at erobre Holland, men måtte vige for vandmasserne, da hollænderne på 60 steder selv åbnede digerne og overskyllede øerne. Og årstal havde han lært - 1775-76, 1825, 1836 og 1906, det var de store katastrofers år, hvor storm og bølger gennembrød digerne, og mange tusinde mennesker mistede livet.

Men noget kan Piet selv dunkelt huske - den forfærdelige dag i 1944, da de allesammen måtte bryde op om natten og over hals og hoved flygte til Breda, fordi man var bange - og hvordan far og mor og bedstefar græd, da meddelelsen kom, at digerne var sprængt, og havet havde oversvømmet både deres egen ø og Tholen og Walcheren. Det var en stor, stor sorg, der længe lå som et tungt tryk over sindene.

Og årene efter, at freden var kommet, stod endnu levende for ham - de sumpede marker og veje, hvor vandet endnu stod i store søer rundt om, de mange ødelagte huse og fars og mors slid for igen at få jorden til at yde.

Jo, Piet vidste det, - når havets gigantkræfter blev sluppet løs, gik der dom over landet. Når han om aftenen havde ligget i sin seng og hørt stormen hyle og de frådende bølger vælte sig ind mod digerne var der kommet en uro over ham, en angst for, at noget ondt skulle ske.

Så havde han altid måttet kalde på far eller mor for af deres egen mund at få vished for, at han kunne være ganske rolig, Guds gode engle vogtede dem alle. Så veg frygten bort, et godnatkys og et knug - og Piet sov og vågnede næste morgen og så, at alt var trygt og godt.

Det var han kommet til at tænke på før oppe på færgebåden, da man drøftede vejret og digerne. Da faderen havde sat tingene på plads, var han igen blevet befriet for den uro, som altid greb ham, når de voksne var bekymrede for et optrækkende uvejr. -

- Nu var de snart hjemme, - mellem de mange lysende prikker i mørket forude kunne han nøjagtigt finde hjemmets vinduer, og derinde gik mor og ventede med the og ostemad. Der påkom Piet en kriblende længsel efter at blive sit hjem og sit land en god søn, efter at udrette noget mere end leg og skolegang, selv om det kostede kamp, - disse stormomblæste øer - så usigelig afhængige af volde af sand og sten, dette stykke Holland var *hans* hjem, og alle de, der boede bag lysene der foran ham, var *hans* landsmænd, - hvad han så tit havde hørt og sunget om i De Nederlandsche Padvinsters, var i dag blevet til en beslutning. Piet havde set sin opgave som mand - Luctor et emergo - og sagt ja til kravet. -

Nogle minutter senere slog fru Meerstra sine arme om mand og søn. Udenfor peb blæsten i træerne, - men nu var man samlet igen, og så var alt godt.

*

Da Piet dagen efter kom hjem fra skole, slængte han hue og mappe op på en knage i entreen og fo'r så ud i køkkenet, hvor han i en rivende ordstrøm fortalte moderen, at lærer Barger havde udtaget ham til at medvirke i en skolekomedie, som skulle opføres i påskeferien.

»Vi skal til den første prøve i morgen, og jeg -«

»I morgen, siger du, jamen -«

»Ja, lørdag aften, - det hedder »Helten fra Walcheren«, hr. Barger har selv skrevet det, og mor -,« Piet kan næsten ikke få det sagt med tilstrækkeligt eftertryk - »nu skal du bare høre, - *jeg* skal vistnok spille hovedrollen.« Med strålende øjne ser han på moderen, afventende hendes begejstrede bifald, - men fru Meerstra smiler bare lidt vemodig og tager sin dreng ind til sig.

»Det kunne blive vældig morsomt for dig, Piet, men ved du hvad -«

»Jeg *skal* med i morgen, mor,« afbryder Piet hende, angst for et afslag, »hvis jeg ikke møder, får en anden rollen.«

»Hør nu, hvad jeg siger, min dreng, - fru Verkerk fra Brouwershaven har været her i formiddags for at bede dig tage over til dem i morgen og være hos Gerard, mens hun og hendes mand rejser til Dordrecht. De kommer tilbage søndag aften, men synes ikke de vil lade Gerard være alene så længe.«

Piet drejer hovedet og ser ud ad vinduet - ud over de vidstrakte marker med de lange drivhuse, i hvis glas det flimrer og glimter, hver gang solen slipper ud af en forbisejlende sky. Bagved sig hører han moderen tale.

»Jeg tænkte ikke, du ville være ked af det, Piet, og derfor sagde jeg ja - også fordi du var den eneste, Gerard ville have til at være hos sig. Han har det jo ikke nemt, stakkels dreng. Men nu -«

Piet snurrer rundt og møder sin mors blik. »Jeg skal nok ta' derover, mor,« siger han stilfærdigt, idet han går forbi hende og forsvinder op på sit værelse. Humøret og opstemtheden er med eet slag slået ned. Han kom ikke med til prøven i morgen og fik åltsa ikke rollen som helten fra Walcheren. Nu blev det nok Joe Alberts, som skulle spille sammen med Wanda Wadlov - Wanda, som han - nå, det var lige meget nu, han ville ikke svigte Gerard, som var hans ven og spejderkammerat. Men ærgerligt var det nu. -

Piet gennemgår i tankerne den tid, Gerard og han tilbragte sammen i Henk van Gewerts trop. På den uforglemmelige tur til Wijk aan Zee havde de sluttet et venskab, som de gensidigt forsikrede hinanden om aldrig skulle briste.

Og så skete det forfærdelige sidste eftersommer, at Gerard fik børnelammelse og længe lå på sygehuset i Breda. Han kom hjem lige før jul, men var stadig ikke i stand til at gå, - benene var næsten helt lammede, og det ville vare længe, før han blot nogenlunde kunne klare sig selv.

På travetur med troppen som i gamle dage kom Gerard vist aldrig.

Piet føler et tilfreds velvære ved at mærke sit sunde legemes kræfter i arme og ben - og igen tænker han på hovedrollen, som *han* var udset til. Han vil tage over til Gerard og undskylde sig, de vil sikkert forstå ham og få mor Dwina fra Nordgården til at se til Gerard engang imellem. -

Pludselig står det uværdige i hans tankegang klart for ham, og uvilkårligt knalder han en knytnæve i bordet — *nej!* Det var for usselt at svigte Gerard for en rolles skyld - for Wandas skyld -, så tarvelig ville han ikke være imod en syg kammerat. Hvad havde han ikke lovet sig selv i aftes på hjemvejen, da han følte noget kalde på sig - pligten til som søn af Holland at leve sit liv i stadig kamp for sit land og sin næste.

Altså også for Gerard.

Fem minutter senere er Piet på vej til lærer Barger for at melde afbud til prøven på »Helten fra Walcheren«.

*

Lørdag eftermiddag strider Piet sig frem imod den hujende nordvestenstorm ad vejen til Brouwershaven på øens nordside, hvor Gerard og hans forældre bor i et af de små pyntelige enfamilieshuse, som var bygget efter krigen, - og gennemblæst og forpustet sidder han kort efter i familien Verkerks dagligstue, hvor Gerard er anbragt i et sofahjørne. Ved siden af ham ligger et par sorte krykker.

»Tak skal du ha', Piet - det var vel nok pænt af dig at komme, - og du skulle endda have været til prøve på hr. Bargers nye komedie, siger Frits, og spillet hovedrollen - og så ta'r du herover til *mig*. Tak du!« Gerard rækker sin hånd til Piet, som sender den tilbage med et lille fast tryk. Gerard er lykkelig ved at have sin ven hos sig. »Vi skal ha det rigtig hyggeligt, ikke Piet?« siger han oprømt, og Piet nikker, men

svarer ikke, han har lyttet sig til, at stormen er blevet voldsommere, og at brændingen mod diget nu kan høres helt her op.

»Bare dine forældre kommer over; der er tale om at standse færgefarten,« siger han lidt efter, »det er jo blæst op til en hel orkan.« Et vældigt stormstød slår i det samme mod huset, rusker i døre og får vinduerne til at klirre. De to drenge ser på hinanden, og Gerard siger lavmælt: »De kørte sammen med Braat's for en time siden, - tror du - mener du, der er nogen, sådan - fare?«

Gerard bøjer sig nervøst frem og tager fat i Piets jakke, han er pludselig blevet urolig, fordi Piet sagde det om færgebåden og orkanen, - og nu hører han først rigtigt, at stormen er taget til i styrke og har sat alle instrumenter ind i et forrygende crescendo, der lyder uhyggeligt i stuens stilhed.

»Jeg ved ikke mere, end hvad vi begge kan høre her,« svarer Piet, »det stormer slemt, men van Loon siger, at digerne på Schouwen er sikre nok. Far er nu ikke så overbevist, men han er af princip aldrig enig med van Loon, - vi ta'r begivenhederne i den rækkefølge, de kommer, gamle dreng,« siger Piet og giver sin ven et gemytligt dask på skulderen. Så rejser han sig, går hen til det lille pianette og slår tonerne an til vandresangen fra turen til Wijk aan Zee. I det samme har Gerard glemt angsten for stormvejret, minderne bliver levende - det var dengang, han var rask og kunne trave mil efter mil som de andre drenge. Han nynner med på de kendte strofer, taknemmelig over at have en ven, som vil dele sin glæde med ham ...

Vi er Zeelands stærke sønner,
vi skal arve dette land.
Ven, vær rede, når det kalder
dig og mig - alle mand ...

Pludselig holder de inde, - et hvinende stormstød får hele huset til at ryste, der lyder en knagen og et dumpt brag ude fra haven, og det elektriske lys går ud.

Piet springer op. »Lad os bare ta' det roligt,« siger han, »der er gået en sikring, - eller en ledning er knækket.« Han famler sig over gulvet hen til vinduet, hvor han straks overser situationen. »Det store asketræ er blæst om og har taget lysledningen med sig i faldet - det er det hele,« søger han at berolige Gerard, men selv mærker han angsten, som er ved at snige sig ind på ham, - hvor længe vil digerne kunne stå for et så kolossalt pres? Og *hvis* det sker - der er ikke 500 meter til diget -.

»Den ask var fars stolthed,« siger Gerard hen for sig, »han vil tage sig det meget nær, når han ser, at den er knækket.«

I en æske med julepynt finder Piet nogle røde og blå lysestumper frem, og ved deres flakkende skær sidder de to store drenge, mens timerne snegler sig afsted, og underholder hinanden -. Men emnerne er flakkende og spredte, intet kan rigtig fastholdes, gang på gang standser de op og lytter ud i natten, hvor orkanen med forfærdende styrke går hen over øen, - og begge ved, at de er fælles om en hemmelig frygt for noget, de ikke rigtig tør tale om. Tavse og forstående ser de på hinanden, ingen af dem foreslår at gå i seng, skønt det må være omkring midnat, - i et sådant vejr sover man ikke på Schouwen-Duiveland.

»Hvad gør vi, hvis - hvis det sker?« spørger Gerard i en pause, hvor det føles, som om stormen hvert øjeblik ville rive hele huset med sig på sin vanvittige fart.

»Vi holder sammen,« svarer Piet, »det er foreløbig det eneste, vi kan gøre - og det er da også det bedste, ikke sandt?«

Gerard nikker taknemmelig og synes, Piet er storartet. »Det er godt, du er her,« siger han lidt efter, »når bare man er to -.« Han holder inde, Piet er pludselig sprunget op og står nogle sekunder, mens han spændt lyttende stirrer frem for sig. »Kan du høre, Gerard - kirkeklokkerne - de kimer digebrud - *havet kommer,*« siger han forskrækket. Gerard rækker nervøst efter sine krykker. »Hvad nu -?« spørger han, og stemmen sitrer af angst. Men med eet står viljestærk beslutsomhed mejslet i Piets ansigt: »Vi må ovenpå, hurtigt - jeg ta'r dig - kom her, du.« Med et sikkert brandmandstag får han den hjælpeløse Gerard op på skulderen, og ad den mørke, temmelig stejle trappe når han forpustet op på loftet, hvor han famler sig frem til hr. Verkerks lille »arbejdsrum« og får Gerard anbragt på en stol.

»Jeg kommer straks tilbage,« siger Piet og springer ned ad trappen efter stearinlysene. Næppe var han kommet tilbage og beroligende havde lagt armen om Gerards skulder, før det forfærdelige var over dem. Det begyndte som en fjern, tordenlignende rullen, der voksede i styrke og blev til en uhyggelig hvislende brusen, som ikke engang stormen kunne overdøve.

De to drenge var klar over, hvad der nu skete, - tavse oplevede de sammen de frygtelige minutter, da Nordsøen gennem de sønderbrudte diger væltede sig ind over Syd-Hollands øer, opslugte i hundredvis af landsbyer og huse og lod tusinder af mennesker og dyr lide druknedøden i de kolde vandmasser.

Der lød et brag nede fra stuerne, da flodbølgen på sin vej frem nåede Verkerks hus, trykkede vinduer og døre ind og kastede alt bohave hulter til bulter. Det var, som en kæmpehånd gennemrystede hele huset, et isnende sus fik lysene til at blafre, så skyggerne på væggene blev flakkende, - så faldt alt til ro, og der hørtes kun orkanens sirenehyl udenfor og pjask af vand, der slog imod trappen og langsomt silede ind under døren til de to indespærrede drenge.

*

Lysestumperne er forlængst brændt ned, - i det uhyggefyldte mørke eksisterer tiden ikke mere, - rystende af kulde og knugede af en tung, tung sorg sidder vore to kammerater ved hinandens side og søger gensidigt at skjule deres frygt for - ja, for hvad der siden vil ske.

Gerard er mest medtaget, fordi han må blive siddende i sin stol; han siger ikke noget, men prøver på at kante sin krop tilrette mellem armlænene, lukke øjnene - og sove. Med korte mellemrum er Piet henne ved tagvinduet og stirrer ud i natten uden at kunne se andet end stjernerne på den sorte himmel. Skønt han er klar over, at alt milevidt omkring dem er hav, har han gang på gang åbnet vinduet og af sine lungers fulde kraft råbt om hjælp, - men ingen hører ham. Nødråbet bæres bort af blæsten og drukner i det store håbløse øde.

»Det er godt, man ikke behøver at råbe så højt for at blive hørt af Vor-

Gang på gang åbner Piet vinduet og råber på hjælp.

»Der er den, Gerard! - Pas så på - 1 - 2 - nu slipper jeg!«

herre,« havde han med et træt smil sagt til Gerard, - Piet kendte sit ansvar overfor sin hjælpeløse kammerat, og han hitter uafbrudt på noget for at holde modet oppe hos ham og hindre ham i at falde i søvn. I detailler har han fortalt Gerard hele handlingen i »Helten fra Walcheren«, den unge fyr fra Middelburg, som under en af de store oversvømmelser reddede mange af sine bysbørn. »Hører du, Gerard - du må ikke sove,« siger han og rusker i ham. Og Gerard svarer træt: »Jamen nu, Piet, - hvem finder os her, - og hvis vandet stiger igen, - hvad så -?«

»Far har så tit sagt,« forklarer Piet, »at hvis Schouwen nogensinde skulle blive oversvømmet, ville han sende SOS fra sin lille private station oppe på loftet, blive ved og blive ved, indtil man hørte ham og sendte helikoptere hertil. Og jeg er ganske sikker på, at han holder ord. Du skal se, Gerard, når det lysner, kommer de med gummibåde til os.« Gerard vil gerne tro på gummibådene, men tør ikke tænke på, hvordan *han* skal komme ned i sådan en. -

- Da nattens lange, pinefulde ventetid er ved at være omme, og søndagens første svage lysskær gør det muligt at skelne enkeltheder, er det med forfærdelse, Piet ser ud ad tagvinduet. Hvor før lå den lille bys huse og gårde, omgivet af marker og veje, haver og hegn, var nu kun vand - vand, så langt øjet rakte. Men op af vandet ragede husenes sorte tagrygge og skorstene, træernes kroner stak op som forrevne buske, og overalt flød det med splintret træ og husgeråd. En druknet hund kom drivende med alle fire ben i vejret, og på et tag sad en mand overskrævs og viftede med en hvid klud bundet til en stang. Stormen var løjet af, og over det hele herskede en uhyggelig ensomhed som ved det yderste hav.

Gerard sidder sammensunket i sin stol, syg og forkommen af kulde og ængstelig nattevågen. Piet har fundet nogle gamle sække frem og viklet dem om hans ben, som han derefter har løftet op på en kasse. Vandet er steget stærkt i nattens løb og står nu flere centimeter højt på loftsgulvet. Dette kan ikke vare ved ret længe, noget må ske - i dag, - ingen af dem tør tænke på endnu en nat i det oversvømmede hus. Der ville ganske sikkert snart komme både og sejle dem ind til tørt, fast land, hvor deres forældre ventede dem et sted med en varm seng, - med tryghed og hvile.

Denne tanke holder dem oppe, - tanken på gensynet, når hjælpen nu snart kom, - hjælpen - hjælpen -.

Men måske var der langt ind til tørt land, - måske var både Schouwen og Beveland og Walcheren, måske det meste af Holland, overskyllet af havet. Piet forsøgte at anslå en munter tone:

»Du, Gerard, vi sidder ligesom Robinson Cruse og Fredag på en øde ø midt i oceanet - og har ikke engang en ged, vi kan malke.«

Men Gerard er ikke oplagt til spøg, Piet opdager, at han græder og lægger armen om hans skulder. »Jeg er sikker på, at far har startet senderen og sendt SOS - han har sit eget kaldesignal, og så ved de inde på fastlandet, at der skal hjælp til øen her og kommer med både og henter os. Vi skal bare vente, Gerard, og holde sammen.«

*

- Time efter time, lange som dage, slæber ventetiden sig hen for de to venner på det lille loftskammer. Stemningen er trykket, Piet har efterhånden udtømt sit forråd af opmuntring og må selv beherske sig for ikke at give efter for fortvivlelsen - og angsten for endnu en nat, som han ikke tør tænke på.

Da sker miraklet, - lyden af en flyvemaskines motor når ind til dem, og Piet farer til vinduet, som han smækker helt tilbage, kanter kroppen ud gennem den firkantede åbning, svinger med armen og skriger af sine lungers fulde kraft op mod maskinen, som i store buer cirkler over øen. Store, mørke tingester kastes ud og bliver flydende på vandet, - en af dem falder med et klask et hundrede meter borte og driver langsomt hen imod deres hus.

Piet er ude af sig selv: »Gummibåde, Gerard, - det var *det*, jeg sagde, - nu må vi handle hurtigt, om et par minutter driver en af dem forbi os.« Og i løbet af sekunder har han sin plan klar.

Når det gælder livet, kan det utrolige, ja, rent ud fornuftstridige lade sig gøre. En kort tøjsnor kan bruges, beroligende og forklarende binder han den som en sele under Gerards arme, får uanede kræfter til at løfte ham ud gennem vinduesåbningen, mens han med snoren viklet om hånden holder igen og kun ganske langsomt firer af. Nøje beregnende kursen følger han med øjnene den drivende gummibåd, der stadig har retning imod Verkerks hus. Snoren snærer hans hånd, men han ænser intet andet end Gerard, der sanseløs af skræk hænger ude på taget i Piets snor, - og så båden, der nærmer sig.

»Når den er lige nedenfor vinduet, siger jeg *nu*, og så slipper jeg, og du havner ganske stille nede i gummijollen. Jeg selv kommer lige efter, - og så padler vi hjemad, - ta' det nu roligt, gamle dreng, - der er den - pas så på - 1 - 2 - nu slipper jeg -«

Piet giver los, og Gerard havner noget ublidt på bådens bund. Herfra ser han i næste øjeblik Piet lade sig glide ned ad taget og gøre springet ud i den grumsede strøm - ser vandet lukke sig over hovedet på ham - og skriger i rædsel over imod bølgeringene: »Piet! *Piet!*«

Da tippes båden over af et par næver, der hugges i den svære gummikant, og drivende af grumset vand kanter Piet sig ombord til sin kammerat. Da han har sundet sig lidt og fået pustet af, sætter han Gerard godt tilrette, får fat på bådens korte årer og begynder at ro - bort fra havet, i retning af Zierikzee -, hvis den i det hele taget eksisterede mere.

»*Luctor et emergo*«, siger Piet med forsøg på et smil, »vi skal kæmpe og arbejde os frem, ved du nok, - og det kan vi, fordi vi holder sammen.«

Og nu lykkedes det at få Gerard til at smile igen.

THORA LUND: SPEJDERLIV I VIKINGETIDEN

Tvillingerne

UDNYTTER DERES SOMMERFERIE

AF ANNESOFIE HERMANN · TEGNINGER AF THORA LUND

Dr. Holm stod med sin efter-middag-cigar i det åbne vindu og betragtede tankefuldt sine tvillinger, Tom og Fritze, der tilsyneladende var helt optaget af et sneglevæddeløb på havebordet.

Hvad i alverden skulle han nu stille op med de to i en seks uger lang sommerferie?

For en time siden havde han kørt sin kone på sygehuset, hvor der ventede hende en galdestenoperation og bagefter den rekreation, hun havde trængt til længe, og dermed røg den tur i vasken, som de alle fire skulle være startet på om en lille uge. Det var trist for dem alle under disse omstændigheder, men skuffelsen var jo nok værst for ungerne, der skulle have været på deres tolvårs livs første udenlandsfærd. Han var sådan set ikke bange for, at de skulle kede sig, for dertil havde de alle dage været altfor foretagsomme og idérige, men hvordan skulle han med god samvittighed kunne sige til sin bekymrede kone: det går glimrende hjemme, børnene er renvaskede og artige og laver ingen ulykker? Deres hittepåsomhed havde vel nok aldrig ligefrem bragt dem eller andre i ulykke, men nægtes kunne det dog ikke, at deres eventyr nu og da havde forvoldt nogen ulejlighed mildest sagt. Han så på dem, som de nu med deres meget ens lyse og fregnede hoveder stod bøjet opmærksomt over de to favoritsnegle, en fint stribet og en meget gul, der sindigt mavede sig frem mod bordkanten, der var mållinien - og pludselig vidste han, hvordan han ville gribe sommerferien og dens problemer an.

Han slentrede ned til dem. De så op, men de var tavse. Deres tavshed skyldtes tre ting: for det første *var* de meget skuffede, for det andet var de rigtigt bekymrede for deres lille mor, der nok havde haft galdestensanfald før, men aldrig havde været så syg som de sidste dage, og for det tredie ventede de nu en meget lang formaningstale fuld af forbud og gode råd og henvisninger til den syge mors bekymringer.

»Jeg tror, den stribede snegl vinder,« sagde faderen for at begynde med noget. Tvillingerne nikkede, også de tippede den stribede som vinder. »I ved godt,« fortsatte doktoren, »at også jeg er ked af den tur, vi nu ikke får, og af at vores mor er syg; men de er dygtige ude på vort sygehus, og de skal nok sørge for, at vi får hende hjem igen meget raskere, end vi har haft hende de sidste to år.

Jollen hed »Frøen«, fordi den hoppede så sjovt på fjordens små bølger.

Men nu har I altså seks lange uger foran jer, og jeg vil bede jer om at bruge dem godt. I ser jo ikke ligefrem blege og eksamensforlæste ud, men man trænger nu alligevel sommetider til at have tiden for sig selv. Jeg vil overhovedet ikke blande mig i, hvad I laver i denne ferie, I er så store nu, at jeg stoler på, I ikke laver det helt vilde; i disse seks uger vil jeres lommepenge blive fordoblede, og I kan bruge dem, som I vil, dog ser jeg helst, at vi mødes ved morgenbordet, og at I kommer hjem til middag kl. 6. Så renvaskede som muligt naturligvis. Skulle det ske nu og da, at I er forhindrede i at komme hjem til middag, ringer I hjem, så jeg ved, hvor I er, og I lover mig at være hjemme, inden det bliver mørkt. Jeg stoler med andre ord fuldstændig på jer - og nu vil jeg lige køre om ad sygehuset og høre, hvordan Lillemor har det til aften. Farvel så længe, jeg skal nok hilse.«

Børnene så mildest talt måbende efter deres far - og glemte aldeles den stribede snegl, der med en sneglelængdes forspring gled over mållinien. Pludselig havde deres meget kloge far smækket dørene op på vid gab til et dejligt sommerland med masser af tid og muligheder i - i stedet for med formaninger at lukke det i.

Det var den praktiske Tom, der først fik mælet: »Med fordoblede lommepenge kan vi få jollen malet og få de nye åretolde, vi længe har trængt til,« sagde han, og dermed var planerne lagt for den første uge. Jollen hed »Frøen«, fordi den hoppede så sjovt på fjordens små bølger, og den blev så fin, som den ikke havde været, siden den var ny, og de fiskede sammen med en gammel fiskerven, der hed Olle, fangede meget små ubestemmelige fisk, som de stegte, og de lugtede ubeskriveligt af tjære, petroleum og fisk, når de kom til middag. Men så faldt det i med dårligt vejr. Det gjorde ikke noget, for netop da fik de meget mere travlt med at grave og rode i en grund, hvor murermester Petersen, som også var en af deres venner, skulle opføre et hus, og hvor man i grunden mente at finde nogle gamle hvælvinger. Forventningerne til de gamle murrester var nu større end udbyttet; men de fandt dog, tvillingerne, en gammel krukke, som de mente var fra den tidligere middelalder, hvorfor de nu mente det, og et par mønter, som de mente var endnu ældre, indtil det viste sig, at det var et par engelske pennies fra århundredets begyndelse, men det var nu også værd at tage med - og hvordan var de kommet der?

Det var også dejligt, når det danske vejr tillod det, at tage cyklerne, og se hvor langt man kunne nå ud i landet og dog være tilbage ved middagstid. De havde sat sig for, at de ikke ville misbruge faderens tilbud om at ringe hjem, når de ikke kunne nå hjem, ret mange gange; men den dag, hvor Fritze punkterede 30 kilometer hjemmefra, og de havde 25 øre tilsammen, og klokken var halv seks, måtte de selvfølgelig ringe, og de nåede da hjem, inden det var helt mørkt.

På de dage, hvor moderen havde det rigtig godt, skiftedes de til at besøge hende. De ordnede det så udmærket, at den, der havde den netteste skjorte eller kjole på den dag, tog afsted, for deres mor ville ikke blive begejstret over besøg af en datter i jeans og busseronne plettede af maling - eller en søn i en skjorte, der bar præg af arbejde i jorden mellem murrester. Og de var forlængst så gamle, at de havde fået så veludviklede følehorn, at de ikke fortalte om, at Fritze var faldet i vandet fra jollen og var fisket op af Olles bådshage, eller at Toms bukser var brændt lidt, da han ville stege en af fiskene, de havde fanget, over en lejrild. De sagde heller ikke, at de havde cyklet 60 km, bare, at de havde haft en dejlig tur ud ad landevejen; og deres mor glædede sig over, at alt gik så godt derhjemme, og

hengav sig bare til det, hun trængte til: at være patient, som *andre* puslede om.

I den lille stille by ved fjorden skete der den sommer noget mærkeligt. Tre gange var der lige ved at udbryde stor brand i købmand Hammers bagbygning og lagerrum. Første gang var vist nok en cigaret blevet smidt i noget træuld, men dette var ikke helt tørt, så der udviklede sig mere røg end ild. En anden aften var der pludselig ild i nogle trækasser, også uden at større skade skete, men endelig var der skam en aften stor udrykning med babu babu af byens eneste brandvogn, og flammer stod op fra bygningens loft, der blev slemt raseret. Hele byen var på benene, og tvillingerne stod ikke alene i første række, men havde held til at redde et par smørdritler, til at blive eventyrligt tilsodede - og til at få fantasien sat i vældige svingninger, for brandmændene sagde, at denne brand havde været påsat, - hvad de to foregående havde været, skulle de ikke kunne sige, men sært var det nu. Købmanden blev syg af bare ærgrelse og uorden og gik i seng af det, og politiet, der bestod af de to rare, gamle betjente, Olsen og Petersen, gik rundt og spurgte folk og skrev lange rapporter, og så skete der ikke så meget mere, så Tom og Fritze følte, at nu måtte *de* tage affære.

De blev påfaldende flinke til at gå ærinder for husbestyrerinden derhjemme og for naboerne, de som ellers aldrig var til at råbe op, når der lige manglede et glas sennep inden lukketid. Og skulle de gå efter fem ting for frk. Husted, gik de hellere fem gange end en. Deres forhøjede ugehonorar gik også i købmand Hammers butik og altid til sære ting, der måtte forhandles længe med ekspedienterne om, underlige kroge og pensler, som de sagde, de skulle bruge i deres jolle. Deres mistanke samlede sig snart om den kommis, de mellem sig kaldte den »pæreformede« p. gr. af hans mærkelige ansigtsform. Han var påfaldende nervøs, hans gule fingre vidnede om megen cigaretrygning, og hele tiden purrede han op i sit hår. Han måtte nøjere betragtes, og hans færden udspejdes. De betragtede det hus, han boede i, på alle tider af dagen og snakkede meget med pensionatsværtinden, hvor han spiste, uden at erfare meget andet, end at han var fra Lolland, og det var der jo ikke noget særlig mistænkeligt i. Mere mistænkeligt var det, at de en aften sporede ham til biografen, hvor der gik en film om en mægtig præriebrand. De satte sig et par rækker bagved ham, og filmen var så spændende, at de var lige ved at glemme, hvorfor de egentlig var gået derhen; men bagefter iagttog de fra en port, hvordan kommisen først blev stående længe ved biografen og røg cigaretter, hvorefter han påfaldende nonchalant slentrede ned ad gaden. Men pludselig så han på sit ur og vendte om og smuttede op ad et af de små stræder, der førte om til Prinsessestien, en smal sti overskygget af vældige kastanier, der gik bag mange haver og også forbi købmandsgårdens bagside. Børnene kunne let holde sig skjult bag de mørke træer, og til deres hjerteklaprende spænding blev »den pæreformede« længe stående udenfor købmandsgården, men også i skyggen af et træ. De havde vel ventet ti minutter, da der endelig skete noget: den lille låge blev forsigtigt åbnet, en ung pige smuttede hurtigt ud og så sig om til begge sider - for så pludselig at ryge lige i armene på »den pæreformede«! De overværede altså et stævnemøde og ikke en brandstiftelse! Var der noget, tvillingerne foragtede, var det stævnemøder, kysseri, forlovelser og den slags, og de fnøs af skuffelse og foragt, så den unge pige gav et hvin af forskrækkelse.

Deres næste mistanke gjaldt ølkusken, Jensen, fordi han skældte dem bandende ud en middagsstund, hvor de næsten faldt over hans tæer, da de skulle ind og snuse i gården. De mente, at det kun kunne være hans dårlige samvittighed, der fik ham til at bande så stygt.

Den ølglade Jensens vaner var ikke vanskelige at udforske, for han tilbragte hver aften i café Det skæve Hjørne, hvor han spillede billard og drak 5 øller. Det havde de fra deres klassekammerat, hvis far havde cafeen, og kammeraten sagde, at Jensen var der hver aften både hverdag og helligdage, og det havde han været, så længe man kunne huske. Jensen kom altid klokken 6 og gik klokken 10, og gik så hjem i seng lige om hjørnet, hvor han boede.

Så var det, ligesom tvillingerne blev lidt trætte af detektivvirksomheden, og det var så heldigt, at der netop da kom et sommertivoli til byen med karuseller og gynger og skydetelte, overskårne damer og alt, hvad et ungt hjerte kunne begære. Hele den lange sommeraften kunne man over byens tage høre karussellirekassernes sentimentale, lokkende og lidt rustne toner.

En aften, hvor tvillingerne havde brugt deres sidste penge op, kom de slentrende hjem ad Prinsessestien, hvor de hverken havde held til at forstyrre et pæreformet stævnemøde eller andre, for alle unge par var i Tivoli og svingede sig i gyngerne. Der var mørkt og stille. De så lige ind i købmandsgården og stod pludselig stille begge, for de kunne omend utydeligt ane skyggen af en skikkelse ved gavlen af den bygning, hvor endnu sorte tagspær ragede forkullede mod den lyse sommeraftenhimmel. De ville ikke

Mistanken samlede sig snart om den kommis, de kaldte den »pæreformede«.

Tvillingerne fo'r hen til drengen, ligesom han skulle til at sætte en tændstik til -

lade sig narre af nok et stævnemøde, men de blev dog stående og så begge nu, at skikkelsen, der ikke kunne være ret stor, langsomt bevægede sig hen mod døren, der ikke rigtigt kunne lukkes efter sidste brand. Uden at sige noget skrævede de begge over lågen og listede sig selv i skygge nærmere. Skikkelsen så de smutte ind ad døren. »Skal vi ikke hellere sende bud efter en af politibetjentene,« hviskede Fritze. »Nej, vi er da to, og den, hvem det nu er, er ikke ret stor, tror jeg,« hviskede Tom hæs af spænding tilbage. De var lidt bange, indrømmede de overfor hinanden bagefter, men deres nysgerrighed var større end deres angst. Tom kiggede først ind ad sprækken og vendte sig så forbløffet mod søsteren: »Det er Lusseknud,« hviskede han, »og han er ved at lave et bål!«

Knud med det triste tilnavn kom fra et meget dårligt hjem, der som helhed bar navnet Lussehjemmet, ligesom også hans to søskende havde det triste tilnavn at bære rundt med. Det var et lille fattigt hjem, der som navnet sagde ikke udmærkede sig ved renlighed, men også med begavelse og arbejdsomhed stod det skralt til.

Tvillingerne smuttede ind ad døren, og Fritze fo'r hen til drengen på gulvet, ligesom han skulle til at sætte en tændstik til sit lille ubehjælpsomme bål: »Knud, hvad laver du her?« sagde hun strengt. Drengen så op med et mærkeligt tåbeligt udtryk i sit snavsede ansigt - han så egentlig ikke ligefrem forskrækket ud, snarere som et menneske, der vækkes af en tung søvn og ikke aner, hvor det er.

»Hvad laver du?« spurgte Tom igen. »Det ved jeg ikke,« svarede Knud underligt fraværende. »Er det også dig, der har lavet ild de andre gange? Du kan roligt sige os det, vi skal ikke gøre dig noget ondt!« Pludselig var det, som om han vågnede og fo'r op med armen over ansigtet, som var han bange, man ville slå ham. »Jamen hvorfor gjorde du det dog?« spurgte Fritze fuld af undren; hun kunne slet ikke se, at drengen kunne have nogetsomhelst udbytte af at stikke ild i en fremmed mands hus. »Det ved jeg ikke« svarede drengen sløvt. »Jo i aften var det, fordi jeg ingen penge havde at køre i karussel for.« Det var de to søskendes absolute indtryk, hvad der jo var helt rigtigt, at der måtte være noget galt med en dreng, der tænder ild, fordi han ikke har penge at more sig for; de var for unge til at forstå, hvad et sinds sære krinkelveje kan føre et sølle menneskebarn til, men de var klare over, at det her var noget, de snarere skulle tale med deres far end med politiet om. Tom sparkede sporene af bålet bort. »Kom, Knud, sagde han, nu går vi hjem til min far, han kan nok hjælpe dig, du skal ikke være bange.«

Drengen gik med dem igen på en mærkelig søvngængeragtig måde, han syntes ikke at tænke på at ville stikke af. Lirekassen lød stadig langt borte og månen var ved at stå op over kirketårnet. Den var fuld i aften, og børnene var ganske tavse. Knud, der vel var fjorten år, var ikke en gang så stor som Tom, konstaterede Fritze. De gik ind gennem havelågen og kunne heldigvis se, at faderen var hjemme og sad ved sit arbejdsbord.

»I kommer sent i aften,« råbte han, lidt ærgerlig over, at de på det sidste syntes at have glemt den aftale om at være tidligere hjemme, som de havde truffet ved feriens begyndelse, »og hvem er det I bringer med jer på den tid af aftenen?«

»Det er Knud, Knud nede fra Møllehusene,« svarede Tom med en sær anspændt stemme, »det er ham, der går og stikker ild på købmandsgården, men han ved ikke hvorfor. Tror du ikke, du kan hjælpe ham?«

Jo, det kunne dr. Holm, selvom han i første øjeblik blev noget lamslået over resultatet af tvillingernes sidste foretagsomhed. Doktoren havde længe tænkt på, at der måtte gøres noget for de sølle børn nede i Lussefamilien. Nu var der ikke alene en chance, nu var det en nødvendighed.

Det er en god og en hyggelig lille by, vore tvillinger bor i. Og der blev såmænd ikke så megen snak mere om, hvem der havde påsat brandene i købmandsgården. De, der måtte vide besked, fik det, og de hjalp alle til, at Knud kom ud i en plads hos gode mennesker, hvor man ikke kendte hans triste lussetilnavn, og hvor han lærte at bruge sine kræfter, der var større og bedre end hans begavelse.

Disse ting blev ordnet på meget kort tid, og bagefter følte dr. Holm pludselig, at *nu* måtte han have ferie. Hans børn havde ikke svigtet hans tillid, men deres veje var altid så fantasifulde, at de lå og gnavede tungt et sted i hans underbevidsthed eller i hjertet, eller hvor det nu er, forældres bekymringer sidder. Det havde også været en trang tid med Lillemors sygdom og operation. Og tre dage efter den begivenhedsrige aften kom han hjem og råbte op ad trappen kl. 11 om aftenen: »Tom og Fritze, er I vågne? Kan I ordne jer sådan, at I har pakket og er klar til at rejse i morgen middag? Så kører vi sammen Lillemor på rekreationshjemmet, og så kører vi tre en tur ned og ser på bjerge i Tyskland, for det har vi fortjent. Og vi kan lige nå det, inden skolen begynder igen.«

Og det gjorde de så.

SPEJDERJUL: PRIS KR. 1,50

AL-OFFSET,

NØDDEKNÆKKEREN

TILLÆG TIL SPEJDER-JUL 1953

1 OSVALD I FAREZONEN!

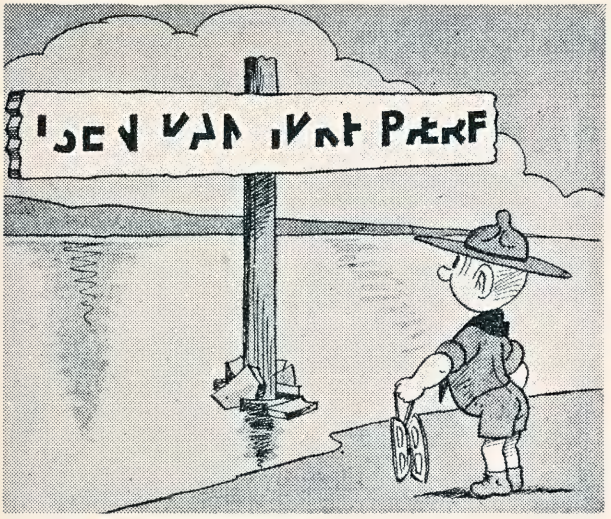

— men han tydede i sidste øjeblik det ulæselige skilt.

I skolen har Osvald lært, at den korteste vej mellem to punkter er den lige linie, og da han forleden skulle over den islagte fjord, fandt han det derfor ganske naturligt at tage skøjterne i hånden og prøve på at komme over på fjordens smalleste sted. Imidlertid blev Osvald optaget af et skilt, der åbenbart havde et og andet at fortælle, selv om meddelelsen ikke var umiddelbart forståelig. Men efter, at han møjsommeligt havde fået tydet denne, fulgte han i stedet kysten hele vejen rundt. Hvad stod der da på skiltet?

2 EN REBUS AF DE GODE GAMMELDAGS

Den gode gammeldags rebus er stadig blandt vore favoritter. Derfor bringer »NØDDEKNÆKKEREN« også en af dem, vi kan li'. Løsningen er et lille rim på to linier, der selvfølgelig fortæller noget om den dejlige tid, vi går i møde.

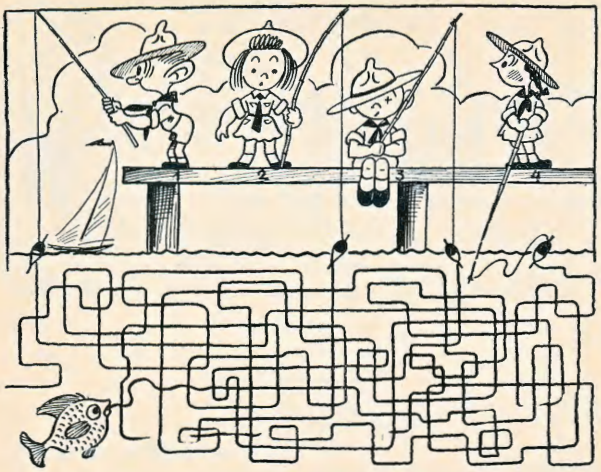

3 Nu gælder det om at have snøren ude

Top (1) og Tulle (2) og Prop (3) og Pylle (4) tog engang i efteråret på fisketur. De er alle fire yderst tålmodige lystfiskere, og da de den dag i tre timer havde ventet på bid, så det endelig ud til, at lykken tilsmilede dem. Floddene på alle fire snører gik nemlig ned! Men ak — sandheden var bare den, at snørerne havde viklet sig ind i hinanden, og i virkeligheden var det kun een af de fire gode kammerater, der havde fået en karudse på krogen. Men hvem af dem var det?

4 DET ER HÅRET, DER GØR DET -

Friseringskunsten fejrer stadig triumfer - og her er den sidste.

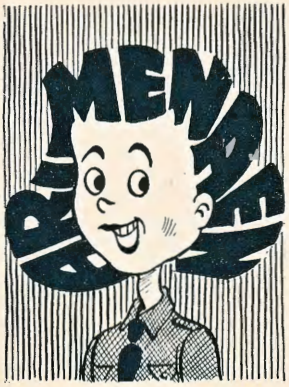

Kloge folk påstår med stor bestemthed, at man af et menneskes frisure kan læse sig til en hel del om den pågældendes karakter. Men det allernyeste på frisurens område er, at man kan læse den pågældendes navn. Se nu f. eks. spejderen her på billedet. Tager man brillerne på og kigger særlig godt efter, vil man opdage, at håret ligesom danner bogstaver. Bogstavernes rækkefølge er ganske vilkårlig, men hvis man gør sig den ulejlighed at sætte dem sammen på den rigtige måde, så kan man faktisk få at vide, hvad den unge dame hedder. — Prøv selv!

LØSNINGERNE SKRIVES PÅ NÆSTE SIDE

5 Den mystiske billedskrift

Amatør-arkæologer gjorde fornylig under udgravninger ved Skvalderløse et lige så sjældent som interessant fund. Det drejede sig om en stor granitsten med indhuggede billedtegn. Man har ikke tidligere fundet sådanne skrifttegn på vore breddegrader. Da disse især blev anvendt af indianere, har det spørgsmål, om der har levet indianere i Danmark, naturligvis også rejst sig. Den eneste afvigelse — de her fundne skrifttegn har fra indianernes — er den, at man på dette nye fund kun skal tage alle forbogstaverne, hvorefter man fra oven og nedefter let kan læse det budskab, stenen har at bringe. Der er 10 bogstaver, hvad mon der står?

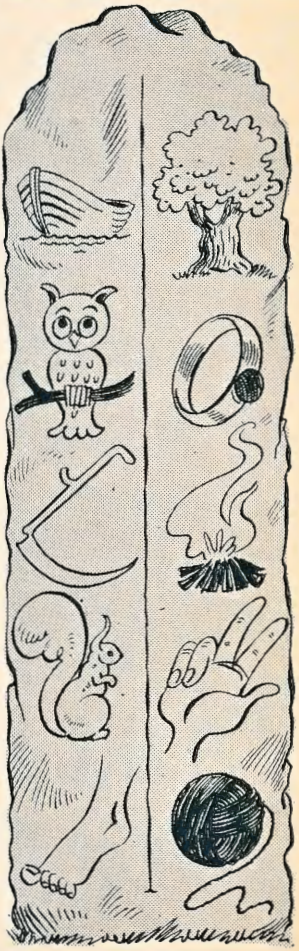

Løsninger:

1

2

3

Fisken er fanget af

nr. _____

4

6

Kryds og tværs

Vandret:

1. Nogle spejdere er —
5. En svømmende unge.
7. Meget ubehageligt.
8. Dygtig.
10. Lejrdrik.
11. Kan være usikker.
13. Kedeligt vinterføre.
15. Mindre end blå pigespejdere.
18. Flammer.

Lodret:

1. Forkortelse.
2. Mindre end drengespejdere.
3. Fjeldskråninger.
4. Tal.
5. Slægt.
6. Et dyrs »tale«.
8. Eventyrfigur.
9. Tone.
10. Drengenavn.
12. Beskuer.
13. Før bang kommer — —
14. Skovle op.
16. Træ.
17. Ord i nutid.

6

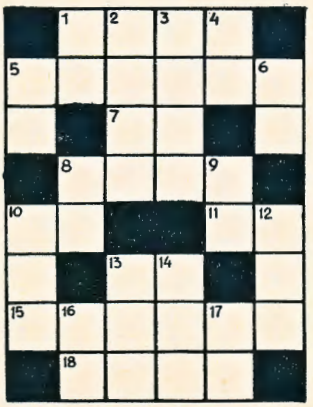

Side 3 og 4
udfyldes, afrives og indsendes!

5

500 kr. i præmier!

Når du har løst så mange af præmieopgaverne, som det er dig muligt, afriver du side 3 og 4 af »Nøddeknækkeren« og sender dette blad til »SPEJDER-JUL«'s redaktion, Amaliegade 24³, København K. Skriv i kuvertens nederste venstre hjørne »Nøddeknækkeren«.

Der er 18 præmier.

De, der har alle 7 løsninger rigtige, deltager i lodtrækning om 4 store præmier, som er gavekort på:

1. præmie: 100 kr.
2. præmie: 80 kr.
3. præmie: 60 kr.
4. præmie: 50 kr.

Desuden deltager *alle*, som har de enkelte opgaver (uanset om dette er 1 eller 7) rigtige, i en lodtrækning, idet der *for hver opgave* udtrækkes 2 ekstrapræmier: 1) et gavekort på 20 kr. samt 2) et gavekort på 10 kr. Husk at anføre hvilket af spejderdepoterne du ønsker gavekortet udstedt til. Du kan jo blive en af de heldige vindere!

Inden 1. januar 1954

indsendes løsningerne, og resultatet af konkurrencen vil blive meddelt i de 4 korps' spejderblade. Præmierne vil i løbet af januar måned blive tilsendt vinderne.

NAVN: ALDER:

ADRESSE:

Eventuel præmie ønskes fra _____ depot	By:

Mejser og smutter forsvundet i skoven!
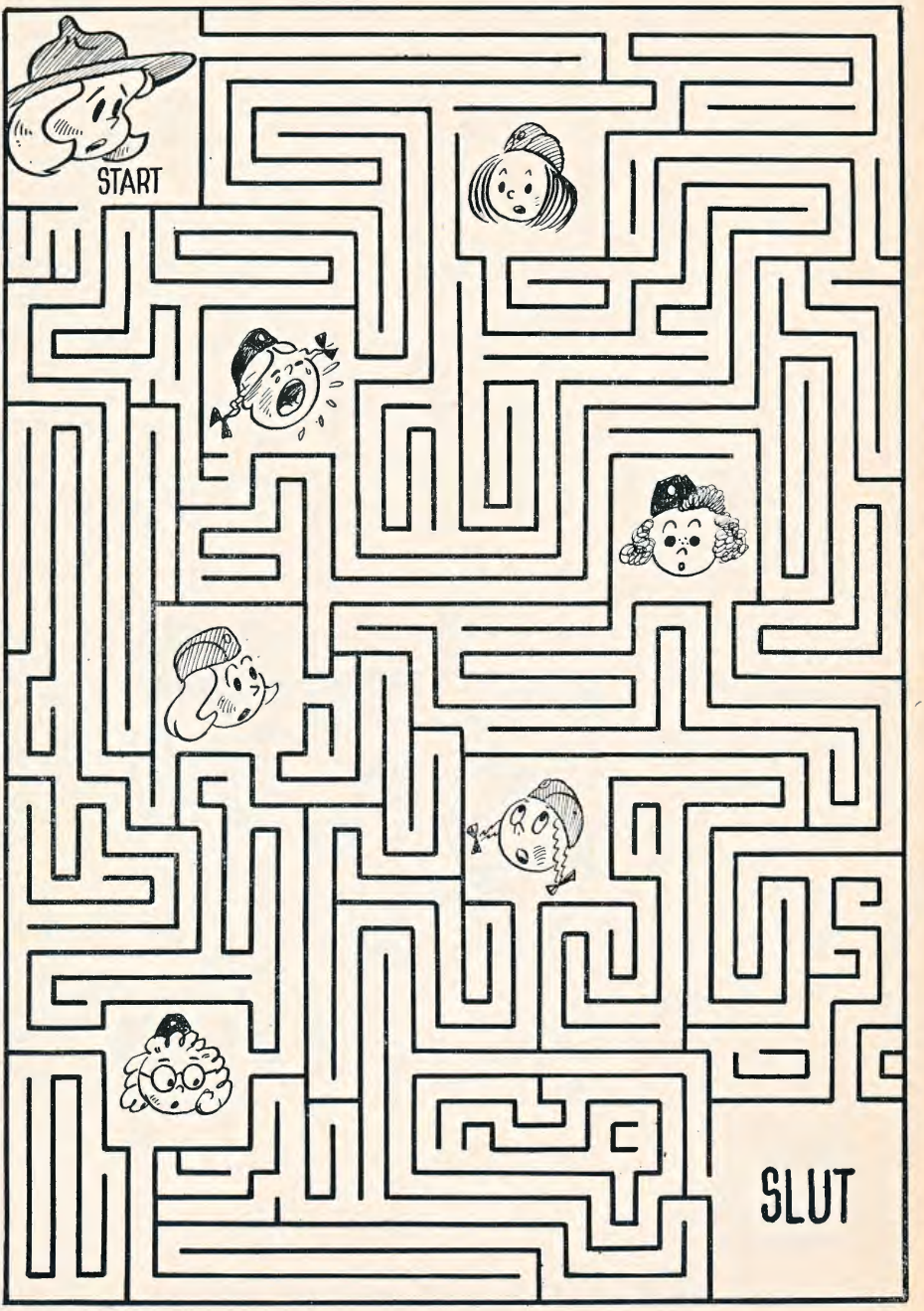
Tre mejser og tre smutter er forsvundet i den store skov! Sammen gik de for flere timer siden ud på en lille sporøvelse, og siden har ingen hverken hørt eller set noget til dem. Det må formodes, at de i bestræbelserne for at finde det rigtige spor er kommet bort fra hinanden, og at de nu ikke er i stand til at finde ud af den store skov igen. Skovens mange og snørklede stier gør det ingenlunde let at finde den rigtige vej, og vi beder jer derfor alle være med i en eftersøgningsekspedition. Vi går ind i det nordvestlige hjørne af skoven ved START-hjørnet og skal ende i det sydøstlige hjørne ved SLUT. Men på vejen gælder det om at finde frem til alle de 6 forsvundne piger.